

ADJUNK HÁLÁT!

„Meggzabadítottad lelkemet a haláltól, bizony az én lábaimat az eleséstől; hogy járjak Isten előtt az életnek világosságában... Hálát adok néked, én Uram, a népek között, és zengedezek néked a nemzetek között...Ez a mi Istenünk a szabadításnak Istene, és az Úr Isten az, aki meggzabadít a haláltól...Dicsérem az Istennek nevét énekkel, és magasztalom hálaadással.”

Zsoltárok Könyve

**KALENDÁRIUM
NOVEMBER – ŐSZUTÓ –
ENYÉSZET HAVA**

November 1-2. – Mindenszentek, Halottak napja

November elsejének ünnepe, Mindenszentek napja az Egyesült Államokból indult, angolszász eredetű Halloween-ünnepre vezethető vissza („All Hallows”: magyarul mindenszentek). A nap előestéje (angolul „All Hallows Eve”, rövidítve: Halloween) a kóbor lelkek, a kelták halotti istenének éjszakája. Halloween azonban az egyik legrégebbi ünnep, melynek évszázados történetisége kevésbé ismert. Mai formája az évszázadok során több kultúra: a római Pomona-nap, a kelta Samhain fesztivál és a keresztény Mindenszentek napja hagyományainak keveredésével alakult ki. A halottak napja jóval későbbi eredetű. A holtakért való imádkozás szokása 998-ban kezdődött Franciaországban, és a XIV. században vált általánossá. A november 2-i halottak napja Sz. Odiló cluny-i apáttól (962-1048) ered. Ő ezt az emléknapot a cluny-i anyaegyház alá tartozó minden bencés házban bevezette. Rendelete (998) mindmáig fennmaradt. Hamarosan a bencés renden kívül is ünnepezték, a 14. századtól Róma is átvette. E napon gyertyákat, mécseseket gyújtunk elhunyt szeretteink emlékére. Ehhez a szokáshoz azonban több népi hiedelem is kapcsolódik.

„Minden, a mit nékem ad az Atya, én hozzáj jő; és azt, a ki hozzáj jő, semmiképpen ki nem vetem. Mert azért szállottam le a mennyből, hogy ne a magam akarataát cselekedjem, hanem annak akarataát, a ki elküldött engem. Az pedig az Atyának akarata, a ki elküldött engem, hogy a mit nékem adott, abból semmit el ne veszítsek, hanem feltámasszam azt az utolsó napon. Az pedig annak az akarata, a ki elküldött engem, hogy mindaz, a ki látja a Fiút és hisz ő benne, örök élete legyen; és én feltámasszam azt az utolsó napon.” (Jn 6,37-40)

November 2. – 210 esztendeje, e napon született Illyés Gyula

Illyés Gyula – 1933-ig Illés Gyula – (Sárszentlőrinc-Felsőrácegrespuszta, 1902. november 2.-Budapest, 1983. április 15.) háromszoros Kossuth-díjas magyar költő, író, drámaíró, műfordító, lapszerkesztő. A XX. századi magyar irodalom egyik legellentmondásosabban megítélt alakja. Életében egyes körök gyakran bélyegezték meg nemzeti, sőt nacionalista irodalmárként, amiért az 1930-as években a magyarság, a vidéki parasztság sorskérdéseinek forradalmi hevületű szószólójává, a népi írók mozgalmának aktív részesévé vált. A fajvédő eszméktől távol tartva magát állt ki a fogyatkozó és nyomorban élő magyarok tömegeiért, a társadalmi igazságtalanságok felszámolásáért. Erőteltjes kritikával illette az ország társadalmi berendezkedését és németbarát politikáját, s ezekkel szemben a dunai kis népek összefogását hirdette.

November 4. – Az 1956-os forradalom és szabadságharc leverésének gyásznapja

Ezen a napon a szovjet néphadsereg páncélosai Szolnokról Budapestre vonultak: segítségükkel megkezdődött a „rendteremtés”. Az új forradalmi munkáspárt kormány fegyveres erőszakkal számolta fel az október 23-án kitört, ellentmondásoktól sem mentes forradalmat. Az ekkori események tényszerű ismeretése csak a rendszerváltás idején, 1989/90 után valósult meg. Ez a nap a szabadságáért küzdő nemzet gyásznapja.

November 12. – A Szociális Akció Nemzetközi Napja

A Szociális Munkások Nemzetközi Szervezete (IFSW) az Európai Unió által támogatott kutatási programban összegezte az európai szociális munkások tapasztalatait a társadalmi kirekesztettséggel kapcsolatban. A kutatás vezetői arra biztatták a résztvevő országok kormányait, hogy döntéshozókkal és szakemberekkel, az e területen dolgozó vagy a problémák iránt érzékeny civil szervezetekkel, közösségekkel együtt dolgozzanak ki programokat a marginalizálódott rétegek beilleszkedésével kapcsolatban. Az IFSW 1997. november 12-ére meghirdette a Szociális Akció Nemzetközi Napját. Magyarországon először Nógrád megyében ünnepezték meg ezt a napot 1998-ban. Nógrád Megye Közgyűlése felhívással fordult valamennyi önkormányzathoz, a magyar társadalomhoz, hogy segítsék a kezdeményezés hagyománnyá válását. 2000 novemberében Budapesten is megrendezték az első emléknapot, amelyen a szociális és családügyi miniszter kitüntetésekkel adta át.

(Folytatás a 34. oldalon)

Tartalom

KALENDÁRIUM – November	2
BIBLIAI GONDOLATOK	
A hálaadás völgye (<i>Iványi Gábor</i>)	4
AKTUÁLIS	
Mit jelent a „civil kurázi”? (<i>Szabó Ildikó</i>)	5
A megszorításokról (<i>Bereczky Géza</i>)	5
ÜNNEPEINK	
Mindenszentek, halottak napja, hálaadás (<i>kks</i>)	6
Nagypapa most a mennyben van? (<i>Czövek Olivérné fordítása</i>)	7
AMIRŐL BESZÉLNEK	
Gondolatok a pedagógusok jelenlegi és a jövőben várható helyzetéről (<i>Vattamány Gyula</i>)	8
AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM NŐALAKJAI	
Egy asszonysors a reformáció idejéből (<i>Szabó Ildikó</i>)	9
HITÉPÍTŐ IRODALOM	
Arthur von Bergen önéletrajza (<i>Iványi Tiborné ford.</i>)	10
FÖLD KÖRÜLI TÖRTÉNETEK	
A kajovák misszionáriusa (<i>Bognárné Horgosi Anikó</i>)	14
IFI SAROK	
Nincs furgon (<i>Anthony Robbins</i>)	16
PORTRÉ	
135 esztendeje született Ady Endre, az Istenkereső költő (<i>kz</i>)	18
BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN	
Adjatok hálát Istennek mind! (<i>Göncz Zoltán</i>)	19
INTÉZMÉNYEINK ÉLETÉBŐL	
Fűtött Utca (<i>Tárkányi Adrien</i>)	20
ÍGY ÍRUNK MI	
Hála és hálaadás a Bibliában (<i>Bereczky Géza</i>)	23
GONDOLKODJUNK!	
Vizsgálódás az erkölcsi erény eredetéről (<i>Lakatos Anka</i>)	24
HÍRMOZAIK	26
EGYPERCES ÁHÍTAT MINDEN NAPRA (<i>ig</i>)	28
ISTENTISZTELETI REND – November	32
AJÁNLÓ	32
KIK VAGYUNK	
„Tedd meg mindazt, ami a kezed ügyébe esik”	33
ANNO	
Wesley János belmissziója (<i>Lakatos Anka</i>)	34
RÍMELŐ	36

IMPRESSZUM

Kiadja a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség * H-1086 Budapest, Dankó u. 11. * Telefon/fax: (06-1) 577-0515/577-0514 *
E-mail: ev@wjlf.hu * www.metegyhaz.hu * ISSN1216 7223 * Technikai számunk:0444 * Bankszámlaszám:OTP Bank Rt.: 11708001-
20520380 * Készíti a szerkesztőbizottság * Felelős szerkesztő: Iványi Margit * Felelős kiadó: Iványi Gábor * Éves előfizetési díj: 1440 Ft
* Egyes példányszám ára 120 Ft * Megrendelhető a kiadótól és a MET lelkészi hivatalaiban.

BIBLIAI GONDOLATOK

E havi témánk a hálaadás és természetesen az eltávozott szeretteinkre való emlékezés is. Hogyan találkozik ez a két gondolat a „völgyben”?

A hálaadás völgye

*„Tanácsot tartván pedig a néppel, előállította az Úr énekeseit, hogy dicsérjék a szentség ékességét a seregek előtt menvén és mondják: tiszteljétek az Urat, mert örökkévaló az ő irgalmassága.” (2 Krónika 20,21)
„...a halál árnyékának völgyében...velem vagy.” (Zsoltárok 23,4)*

A Biblia elsősorban nem történelemkönyv, bár tagadhatatlanul az is. Belőle tudhatjuk, hogy Isten népe mindig a támadások kereszttüzeiben élt, s a megsemmisítésére törekedtek ellenségei. Az Úr azonban megtartotta övéit, vereségeiből is talpra állította őket, vagy ha kellett visszahozta az elűzötteket a fogságból, és évszázadok múltán is megemlékezett ígéreteiről. Mindez a ma istenkereső emberének ugyanúgy szóló üzenet. A világi hatalom még a kereszténység álcában is lehet Isten ügyének ellensége. Ha azokat bántja, akikre az Úr megkülönböztetett szeretettel tekint, akkor semmiképpen nem lehet Isten szolgája. Ilyenek a szegények, a különféle hátrányokkal és fogyatékokkal élők, a bevándorlók, az elítéltek – általában azok, akiket be- vagy visszafogadni a társadalmi önzés számára mindig próbatétel. Jól látja ezt a hatalom is, mely szívesen takarítja meg a rászorulókat eltartásához szükséges kiadásokat, és szívesen kreál bűnbakot az érintettek közül.

Azonban ott, ahol megszűnik a vezetés feletti társadalmi kontroll, könnyen diktatúra alakulhat ki. Ilyenkor a lusta lélek elkönnyveli alávettségét, és csak Isten szánalmában akar reménykedni. Az Úr azonban – bibliai ismereteink és meggyőződésünk alapján – nem vágyik erre az alacsonyrendű hódolatra és szerepre. Azt akarja, hogy igazságát öntudatosan képviseljük, hogy az emberileg vert helyzetet feladatnak tekintsük, s a sötétségben kigyulladjanak hitünk fényei. Valahogy úgy, ahogy a messiás történelmében ez az istenfélő Josafát királlyal is megtörtént.

Természetesen kétségbeesett, amikor az ellenség megtámadta. Az is fölháborította, hogy olyanok szövetkeztek ellene, akikkel a pusztai vándorlás idején az elődök méltányosan bántak. A király nem hangoztatta sértetten azt sem, hogy ha ő helyre akarja állítani az igaz istentiszteletet, miért éri ez a méltatlan bántás. Tudta, hogy a harc elkerülhetetlen. Azzal is tisztában volt azonban, hogy emberileg összehasonlíthatatlanul csekélyebb erőt képvisel, mint a szembenálló. Mégsem kereste kapkodva a nagyokkal való szövetséget. Kivonult népével az ütközetre, mert komolyan vette a prófétai buzdítást („Menjetez ellenük, mert az Úr veletek lesz!” 20,17), és tudta, nem otthon, a rejtett kamrában elbújva, térdre esve kell várni az Úr szabadítását. Támazkodott a régmúlt idők győzelmes üzenetére, de fontossá lett számára egy mára elfeledett szempont is. Ezt tanácskozta meg népével, és ez az, amit újra és újra fel kell fedoznünk: nem elég a már-már vakmerőségnek tűnő hősiesség, nem elég a bizonyíthatóan tisztességes hívő élet, nem elég annak hite, hogy Isten mindent megtehet és eleve övé a győzelem és a szabadítás.

Mindezt meg kell tanulni énekbe és szavakba foglalni, és minden nap kimondva gyakorolni békeidőben is. Talán elszürkült, praktikussá vált hívő életünk. *Tudjuk*, hogy jó az Úr és örökkévaló az Ő kegyelme. De hálát is akarunk neki adni ezért nap, mint nap. Ünnepelni akarjuk Őt, mert Ő is megdicsőít bennünket. Így nem a világ szánalmát nyerhetjük meg ahhoz, hogy kicsi létünkre milyen bátran küszködünk, hanem a környezetünk odafordulhat a történelem Ura felé, aki akkor is a kezében tartja az eseményeket, ha az adott pillanatban még a földi kisistenek harsánysága tölti be a teret.

Eleink élete sem volt könnyebb, de ők már fölértek a csúcsra, sőt, onnan le is ereszkedtek. Burns szép gondolatával: a völgyben pihennek, nem vereség oda megérkezni, és nem is feloldhatatlan félelem, sőt, lehet a győzelem kapuja, ha velünk van az, akivel földi tereinken megharcoltuk nemes harcainkat. Mi azonban még az innenső parton vagyunk, a miénk a ma, teljes szívünkkel hálát adunk érte. De Aki a mai napot megadta, övé volt a tegnapi és övé lesz a holnap is. Áldjuk és magasztaljuk szent nevét mindezzért!

Iványi Gábor

AKTUÁLIS

Mit jelent a „civil kurázi”?

Gyakran halljuk a médiumokban, hogy ehhez vagy ahhoz a cselekedethez „civil kurázi” kell. Mit jelent ez a szó? Pusztán bátorságot, az elveink melletti kiállást? Hiszen különböző vérmérsékletű emberek vagyunk, meggyőződésünket különböző módon juttatjuk kifejezésre. A „civil kurázi” nem egyenlő a bátorsággal. Több is és kevesebb is annál. Maga a fogalom a modern korban jelent meg, amikor a közéletben egy felvilágosultabb, egyre öntudatosabb polgárság lépett a színre, amely hozzászólást követelt a közügyek minden területén.

A szó először a francia nyelvben bukkant fel, mint „courage civil”, „az egyes ember bátorsága az önálló ítélethozatalhoz”, és mint „courage civique”, „a tisztá állampolgári bátorság”. A bátorságnak ez a két fajtája olvadt össze a „civil kurázi” kifejezésben. Az alattvalóból fokozatosan polgár lett, és civil alatt egyre inkább a ’nem katonai’ jelentést értették.

A bátorságnak ez a fajtája kiállást jelent a demokratikus és humán értékekért, és a békés konfliktuskezelésre

törekszik. A civil kurázi így a nyilvános bátorság egy speciális formája: minden civil kurázi bátor, de nem minden bátor cselekedet civil kurázi. A civil kurázi lehet a mások javáért, érdekeiért vagy igazságáért történő közbelépés, többnyire előre nem látható szituációban, amibe az ember belecsöppen és gyorsan kell döntenie, mit tehet. De lehet valaminek a megtagadása, amit morálisan vagy jogilag nem tartunk elfogadhatónak. A civil kurázi elsősorban erőszakmentes cselekvést jelent.

Az erőszak csak azokban a kivételes esetekben elfogadható, amikor minden más lehetőséget kimerítettük (pl. segítségnyújtás, rendőrség kihívása), ill. amikor a fizikai erőszak alkalmazása marad az utolsó eszköz, hogy magasabb rendű értékeket (pl. egy ember hirtelen és súlyosan veszélyeztetett testi és lelki integritását) megvédjünk. A civil kurázi a demokratikus politikai kultúra fontos eleme.

Szabó Ildikó

(Forrás: <http://www.temittennel.hu/civilkurazsi.html>)

A megszorításokról

Lépten-nyomon hallani, hogy a kormány Megszorító Intézkedéseket tervez. A Megszorító Intézkedések, továbbiakban MI, általában MInket az úgynevezett kisembert szorítják meg igen keményen, mindig a bérből és fizetésből élőkön csattan az a bizonyos ostor, tanultam valamikor régen, amikor még a legszegényebbek is bérből megfizetésből éltek. Akkor nadrágszj meghúzásnak, műveltebben ésszerű takarékoságnak, még műveltebben racionizálásnak nevezte MIndezeket a sajtó. Emlékszem eddigi rövidke életemben a hetvenes évek közepe felé volt az első ilyen Micsoda, kiderült, hogy MInket is érint az éppen aktuális válság. Akkor még a kabaré is a Közös Piacról Begyűrűző Nagy Fekete Farkasnak nevezte azt, amit manapság IMF-nek szokás. Mindenesetre a tévé kommentátora a szokásosnál is sápadtabb arccal számolt be arról, aMI-ről be kellett számolnia.

Azóta a legszegényebbeknek éppen a bérből és a fizetésből élés lett az elerendő cél, de örök vigasz, hogy az átmeneti nehézségek után MIndig megígérik nekünk, vagy még inkább gyermekeinknek, hogy nekik aztán

könnyebb lesz. AMikor a kisfiam mintegy mellékesen megkérdezte, hogy neki tényleg könnyebb lesz-e, kénytelen voltam elmesélni, hogy már nekem is ezt ígérték. Persze a jövőt senki sem láthatja előre, de a helyzet jelenleg úgy áll, hogy a válságot kezelni kell, ezért átmeneti nehézségekre kell számítani, hiába az élet is átmenet két örökkévalóság között. Sajnos MIndig úgy van ez, hogy az átmeneti nehézségek azonnaliak és konkrétak, a jövő természetesen fényes, ám a távolba vész, állandó viszont a MI-ket bejelentő televíziós személyiség enyhe zavarodottsága.

Most kitolódik a nyugdíjkorhatár, esetleg nem is lesz nyugdíj, csökken, esetleg eltöröltetik a segély, persze nyilvánvalóan azért, hogy a köz visszataláljon a munka világába és ne segélyért ácsingózzon.

Hogy a bér korrekt kifizetése körül mindig akadtak gondok azt jól példázza, a 3 Mózes 19,13: „*napszamos bére ne maradjon nálad másnap reggelig!*” Pedig még ma is milyen jól kamatozik a csúsztatással kifizetett munkabér!

Bereczky Géza

ÜNNEPEINK

Mindenszentek, halottak napja, hálaadás

Mindenszentek

A mindenszentek vagy mindenszentek napja (röviden *mindszent*; latinul *Festum Omnium Sanctorum*) egy kelta eredetű keresztény ünnep, amelyet a katolikus egyházban november 1-jén, más egyházakban más napokon tartanak a valaha élt igaz emberek tiszteletére.

Mindenszentek ünnepén azokat a megdicsőült lelkeket ünneplik, akikről – mivel sokan vannak – név szerint nem emlékezik meg a naptár.

Mindenszentek egyetemes ünneppé 844-ben, IV. Gergely pápasága alatt vált. Az ünnepet még a VIII. században május 13-ról november 1-jére tették át, valószínűleg azért, hogy ezzel a kelták régi népi újesztendejét megszenteljék, ezzel ötvözve a régi hagyományt az újjal. 835-ben Jámbor Lajos császár IV. Gergely engedélyével hivatalosan is elismerte az új ünnepet, és attól kezdve a Mindenszentek az egész kereszténység ünnepe lett.

A halottak napját előzi meg. Estéjét a *halottak estéjének* (*halottak vigíliájának*) is nevezik, ilyenkor sok helyen hosszan, akár 1-2 órán át szólnak a harangok a halottak emlékeztetére. A mindenszentekhez és a halottak napjához kötődő szokásokat nem csak a hithű keresztények gyakorolják.

Halottak napja

A halottak napja (latinul *Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum*) keresztény ünnep. A katolikusok november 2-án tartják, mindenszentek napját követően, a bizánci szertartásban a pünkösd előtti szombaton.

Magyarországon a két egymást követő ünnephez kötődő szokások széles körben élnek a nem katolikusok között is. Ünneplése sok keresztény országban elterjedt a protestánsok közt, és ünneplik az anglikánok is. Az ortodox kereszténység naptárában több halottak napja is szerepel.

Az ünnep már az ókori Rómában is létezett *feralia* néven. A katolikus egyházban először 998-ban ünnepték. Szent Odiló clunyi bencés apát kezdeményezése volt, hogy a mindenszentek napja után, amely az üdvözült lelkekre emlékezik, emlékezzenek meg valamenyi elhunyt hívőről is. Az ünnep a 11. században terjedt el széles körben a clunyi bencések hatására, a 14. században vált hivatalossá.

Az ünnepet azért látták szükségesnek, mert a katolikus gondolkodás szerint a kisebb bűnökért a lélek a purgató-

riumban bűnhődik és üdvözülését meggyorsíthatja, ha az élők könyörögnek érte. Ekklesziológiailag a küzdő egyház (*ecclesia militans*) megemlékezése a tisztító tűzben időző lelkekre, a szenvedő egyházra (*ecclesia patiens*). A halottak napján gyakran mondott imádság a Halottak olvasója, amely öt tizedből áll, Jézus öt sebének emlékeztetére.

Hálaadás

A hálaadás (angolul *Thanksgiving*) észak-amerikai ünnep. A hagyományok szerint az őszi betakarítások után adnak hálát a termésért Istennek. Az Amerikai Egyesült Államokban, ahol az egyik legfontosabb ünnepnek számít, november hónap negyedik csütörtökjén, Kanadában pedig október második hétfőjén tartják.

Az első hálaadás története a hagyományok szerint

A mai Egyesült Államok területén az első hálaadást a hagyományok szerint 1621-ben ünnepték a Mayflower fedélzetén az előző évben Plymouth-hoz érkező, az Újvilágba az európai vallásüldözések elől menekült telepesek, akiknek mintegy fele a hideg, az éhezés és az idegen, mostoha környezet áldozata lett az első télen. A telepeseket a wampanoag indián törzs segítette ezekben a nehéz időkben, megtanítva nekik többek közt a helyi halászatot és vadászatot, a kukoricatermesztést, a juharszirup kinyerésének titkát. A történet szerint az őszi bőséges termés után az életben maradt 51 telepes vezetője, William Bradford nagy ünnepséget rendezett, ahová az indiánokat is meghívták.

A hálaadás hagyományok szerinti történetének egyes részletei csupán az 1890-es és 1900-as évek elején alakultak ki, mikor az amerikaiakat megosztó polgárháború sebeinek begyógyítása és a nagyszámú bevándorló asszimilációjának megkönnyítése érdekében az amerikaiak igyekeztek megteremtteni egységes nemzeti identitásukat.

A hálaadás szokásos ünneplése

Az Amerikai Egyesült Államokban a hálaadás az egyik legfontosabb nemzeti ünnep. Sok amerikai a hivatalosan is munkaszüneti napnak nyilvánított csütörtököt követő pénteket is kiveszi szabadnapként. Ezen a négy napos hétvégén a közeli családtagok gyakran messziről

hazautazva összegyűlnek, hogy együtt ünnepelhessék a hálaadást, melynek elmaradhatatlan tartozéka a hálaadásnap vacsora.

A vacsora hagyományosan legfontosabb eleme, a pulyka olyannyira egybeforrt az ünneppel, hogy a hálaadást néha „pulyka napnak” (*Turkey Day, T-Day*) is nevezik. Az ünnepi asztalon tradicionálisan szerepelnek még olyan fogások, mint a pulykához felszolgált töltelék, áfonyaszós, krumplipüré, zöldbab, illetve a sütőtörtorta. Az ünnep az USA-ban a karácsonyi szezon kezdetét is jelzi. A hálaadást követő pénteken hagyományosan igen nagymértékű leértékelésekkel csábítják az üzletek

a vásárlókat, és ennek hatására tipikusan ezen a napon a legnagyobb a kiskereskedelmi forgalom volumene.

Ezen a napon játszanak három NFL, illetve számos egyetemi és középiskolai amerikai futballmérkőzést is, ami tovább növeli a nap jelentőségét az amerikaiak számára.

(Gyülekezeteinkben évek óta hagyományosan általában inkább októberben tartunk vasárnapi hálaadó ünnepet. Ilyenkor mindenféle terményt hozunk, melyekkel földszítjük az oltárt, és hálát adunk Isten mindennapi gondoskodásáért. A Szerk.)

KKS

(Forrás: Wikipedia)

Nagypapa most a mennyben van?

Idős szüleim gyakran hetekig laktak nálunk. Gyermekeink akkor 5, 8 és 10 évesek voltak, és gyakran szó esett a halálról. Ezért is foglalkoztatott, hogy is lehetne gyermekek számára érthetően beszélni a hitemről, mely szerint a halál után Istennel leszünk a mennyben.

Gyermekeink természetesen tudták, hogy a hívő ember a halála után a mennybe jut. De azt is tudták, hogy a halott testét a sírba fektetik. Ez nem illik össze! Miért ássák el először a testet, ha úgylátva a mennybe megy? Elmagyaráztuk nekik, a „halott” azt jelenti, hogy a test abbahagyja a munkát. Azaz a szemek nem látnak többé, a fülek nem hallanak, a lábak nem járnak és a szív sem dobog. A test betöltötte az életben a feladatát, az embernek nincs többé szüksége rá. A testet sírba fektetik, és ott elporlad. Mindig kisebb lesz, míg végül elfogy. Földdé válik.

Halottnak lenni azonban azt is jelenti, hogy a személyiség elhagyta a testet. Aki hisz Istennel, a halál után Istenhez kerül. Amit tehát a koporsóban látunk és eltemetünk, az már csak egy szükségtelen burok.

Hogy mi is jut egy emberből Istenhez? Ezt mi, felnőttek is nehezen tudjuk elképzelni. Egy tanítónő úgy próbálta a diákjainak elmagyarázni, hogy megkérdezte: „Ha születésnapotok van, és nagyon örültök, melyik részetek örül? Az orrotok, hasatok, hüvelykujjatok? Nem? Ki örül hát?”

A gyerekek ezt válaszolták: „Én!” S ha szomorú vagyok, a szemem sír, de nem a szem szomorú. Ha félek, a kezem reszket, de nem a kezem fél, hanem én. Ez a lélek, amely a halál után is él, nem hal meg.

Ahogy Jézus Istentől új testet kapott feltámadása után, úgy fogunk mi emberek is új testet kapni. A régire nem lesz többé szükség.

Gyermekeink kíváncsiak voltak, hogy milyen tulajdonságai lesznek az új testnek. Jézus feltámadott teste alapján néhányat sejtethetünk: látható és megtapintható, megfogható, tud enni és inni, ugyanakkor a zárt ajtó nem jelent számára problémát. A Biblia azt is elmondja, hogy Istennél nem lesz többé fájdalom, betegség. Az új test nem hordja már magán a földi test hibáit. Nagypapa ismét tud ugrándozni örömeiben és nem lesz szüksége sem szemüvegre, sem tolókokcira vagy hallókészülékre. A természetből ismernek a gyermekek csodálatos elváltozásokat. Pl. a csúnya, szőrös nehézkesen mozgó hernyóból gyönyörű, szárnyas lepke lesz.

Beszélgetéseink során más probléma is akadt: Hol van a menny? Mi felnőttek is tanácstalanok voltunk. A gyerekek a számunkra megtagasztalt világban keresik a helyét (a felhők fölött, a hold mögött, a fekete lyukakban). Azt válaszoltuk, hogy a „menny” bibliai szempontból nem egy adott pontot, inkább egy állapotot jelent. A Biblia ui. azt írja le, hogy milyen a menny, s nem azt, hogy hol van.

Ezen a téren is voltak a gyerekeknek határozott elképzeléseik: örökké tart, soha nem lehet kijönni belőle. Nem lesz unalmas, szinte mint egy börtön? A Biblia azonban azt tanítja: a mennyben lenni annyi, mint Istennel lenni, otthon lenni, örülni, szeretni és szeretve lenni, biztonságban lenni. A menny olyan, mint egy örök születésnap ünnep, vég nélküli öröm, ahol ünnepelek, és soha nem unatkozunk. Maga Jézus egy menyegzőhöz hasonlítja. Isten kigondolta és megteremtette a földünket. Semmit sem sajnált hozzá: sokféle növény van, állatok, színek, illatok, hangok és zene. Ha már a föld is ilyen szép, mennyivel szebb lehet akkor a menny!

Egyik gyermekünk nem elégedett meg ezzel a kitéréssel. Újból és újból megkérdezte: Hol van a menny? Van egyáltalán, hisz nem lehet látni? Nem mese csupán?

Így magyaráztuk: a hangya mászkál az almán, ami az asztalon van. Mit láthat? Az asztalt, a terítőt, az ablakot vagy a szabadban a napot, de nem tudja, hogy országok, kontinensek, bolygók és csillagok is vannak.

Azok mégis léteznek. A hangya látása nagyon korlátozott. Mi, emberek ismerjük a világot, teleszkóppal és űrhajóval kutathatjuk, ám hogy „hol” látható helyileg a menny, látással nem tudjuk megválaszolni. De létezik, és Istennek teljes látása van.

Hogy az ember halála után Istenhez kerül-e, azt maga az ember dönti el élete folyamán. Jézus mondja: én vagyok az út, az igazság és az élet, és senki sem jut az Atyához, csak általam. Aki hisz Jézusban, Istenhez juthat. És mi lesz azzal, aki nem hisz Jézusban? Valóban a pokolba kerül? Annak az embernek, aki nem akar Istentől tudni, nem szeretne Istennel lenni, Istennek hátat fordít, bár Isten kitarja a karját és hívogatja: Gyere már, nálam jó! – ezt az embert Isten ott hagyja, ahol van, és ahol lenni akar. Hol? Nem Istennel. Nem Istennel lenni, ezt nem akarni: ez a „pokol”.

A Biblia igazát azzal tudjuk legjobban megmutatni a gyermekeinknek, ha elmondjuk nekik, hogyan tapasztaltuk meg Isten tetteit az életünkben, s hogy miért hiszünk mi magunk.

Édesapám 2007 húsvétján halt meg. Mindhárom gyermekünk részt vett a temetésén. A korábbi beszélgetések fontos felkészítések voltak ehhez.

M.W.

(Czövek Olivérné fordítása)

AMIRŐL BESZÉLNEK

Gondolatok a pedagógusok jelenlegi és a jövőben várható helyzetéről

2010-ben a TÁRKI-TUDOK nevű oktatáskutató cég egy figyelemreméltó tanulmányt készített, melyben arra keresi a választ, miképpen ítélték meg a magyar pedagógusok munkaterhelése a nemzetközi tapasztalatok összehasonlításában. Arra jutottak, hogy miközben a magyar pedagógusok heti munkaideje és óraterhelése a nemzetközi átlagnak megfelel, az osztálylétszámok is a nemzetközi átlag körül mozognak, a tanárok mégis kiemelkedő mértékben elégedetlenek a munkaterhelésükkel.

Mi is lehet ennek az oka? A kutatás igen összetett, de nem túl váratlan eredményre jutott: eszerint „nem annyira a kötelező óraszámok, mint inkább a társadalmi elismerés hiánya” (amihez hazánkban az anyagi elismerés hiánya szorosan kapcsolódik), „a kiszámíthatatlan oktatáspolitikát”, „az adminisztratív terhek megnövekedése, a hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozás és szüleikkel való kapcsolattartás és az egyenetlen terhelés [...] az, ami leginkább csökkenti a pedagógusok komfortérzetét és növeli a túlterheltség érzetét.” Ugyanakkor az is kiderült, hogy a pedagógusoknak ez az életérzése világjelenség, és nagyrészt a pedagógusszakma kiterjesztett szerepfelfogásából ered. Az viszont leginkább a poszt-szocialista országokra – és így Magyarországra – jellemző inkább, hogy a pedagógusképzés nem készíti fel megfelelően a tanárokat az iskolák belső élete, a tanuló-társadalom felől érkező valós kihívások kezelésére, és így a pedagógusokra különösen nagy teherként hat az eszköztelenség érzése is.

A fenti problémákkal egész biztosan tisztában volt az elmúlt két évtized összes oktatáspolitikát alakító kurzus, és különféle válaszokat próbáltak – vagy meg sem próbáltak – azokra adni. Mint ismeretes, a jelenlegi vezetés is kiformált egy oktatási koncepciót, melyet részben idén szeptembertől, majd pedig 2014-ig fokozatosan szeretne megvalósítani. Ennek egy jelentős, és a teljes rendszerbe szervesen illeszkedő része a pedagógus-életpálya modell, amelyet több pillérré igyekeztek felépíteni. Az egyik a pedagógus bérek emelése, a másik egy eddig még részletesen be nem mutatott minősítési rendszer, a harmadik egy tartalmi

és módszertani ellenőrzési rendszer, valamint egy jövő szeptembertől bevezetésre kerülő kötelező-óraszám módosítás, mely többféle következménnyel jár majd, de nagyjából tekinthetjük burkolt kötelező-óraszám emelésnek. Az iskolák életét, a pedagógusok biztonságérzetét jelentősen befolyásolja az önkormányzati iskolák államosításának terve is, amit 2013 januárjában akar végrehajtani a kormányzat, méghozzá egy olyan központi iskolafenntartó intézmény bevonásával, amely még létre sem jött... Nagyon nehéz magyarázatot találni arra a kérdésre, hogy miért a tanév közepén tervez végrehajtani a kormányzat egy olyan méretű átalakítást, amelyhez fogható a rendszerváltás óta nem ment végbe a magyar közoktatásban.

Az utóbbi napokban, hetekben hallhatók voltak olyan hírek, amelyek a pedagógus-bérek jövő szeptemberre tervezett emelésének valószínűsíthető elhalasztásáról szóltak – ezzel is fokozva a közoktatás körüli általános bizonytalanságot. Részben ehhez a hírhez kapcsolódik egy másik is, amely szerint a közoktatásban működő ágazati szakszervezetek sztrájkbizottságot alakítottak. A sztrájkbizottság követeli, „hogy január elsejétől a közalkalmazotti bértáblán 20 százalékos emelést hajtsanak végre, illetve függeszték fel az iskolák január elsejétől tervezett állami átvételét. [...] követelik azt is, hogy függeszték fel a pedagógus-életpályamodell bevezetését, valamint azt, hogy az országgyűlési képviselők hozzák meg azokat az intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik a 2012/2013-as tanév nyugodt befejezését és a 2013/2014-es tanév nyugodt elkezdését.”

Hiába próbálok, igen nehéz a most folyó átalakításokról jót mondani. Egyelőre valóban nem látszik, hogyan is fogják a kormányzat tervei a magyar közoktatás színvonalát javítani...

Vattamány Gyula

„Sok kis ember, sok kis helyen, miközben sok kis dolgot megtesz, megváltoztathatja a világ arcát.”
(Mandinka szólásmondás, Afrika)

AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM
NŐALAKJAI

Egy asszonysors a reformáció idejéből

Wibrandis Rosenblatt (1504-1564)

Wibrandis Rosenblatt élete plasztikusan ábrázolja ki a reformáció korának asszonysorsát. Nem halt mártírhálált, nem is volt fejedelemnő, aki helyzeténél fogva sokat tehetett volna a reformáció ügyéért. Egy hűséges asszony és anya volt, aki a reformáció korának forrongó időszakában élt. 1524-ben, alig húszesztendősen férjhez adták Ludwig Keller bázeli humanistához, aki két évvel később meghalt. Két esztendeig özvegyen élt, és nevelte kislányát. Ez rendkívül hosszú idő egy olyan korban, amikor az özvegynek szinte már elhalt férje temetésén újra férjhez kellett mennie. Valószínűleg Wibrandis apja, Miksa császár hivatalnoka támogatta lányát.

Wibrandis második férje Oecolampadius professzor, tekintélyes egyházi ember, a teológia professzora, jelentős bölcselelő és megrögzött agglegény volt, aki csak akkor kezdett el foglalkozni a házasság gondolatával, mikor öreg édesanyja, aki addig gondoskodott a háztartásról, meghalt. A férfi 21 évvel volt idősebb feleségénél. Ebben a házasságban Wibrandis három gyermeknek adott életet. Luther feleségéhez hasonlóan (akinél csak öt évvel volt fiatalabb) vezette a nagy háztartást, ami egy fogadónak is megfelelt a gyakori vendéglátás miatt. Wibrandis a többi reformátor feleséggel együtt szoros baráti kört alkotott, amelybe Katherine Zell, Anna Zwingli, Agnes Capito és Elizabeth Butzer tartoztak, akik támogatták egymást azokban a feszült időkben. Házassága Oecolampadiusszal négy esztendeig tartott. 1531-ben vérmérgezésben elhunyt Oecolampadius, és a fiatal özvegy huszonhét évesen másodszor állt férje koporsója mellett.

Ettől kezdve négy árváról kellett gondoskodnia. Özvegységére jutásával egy időben legjobb barátját is elveszítette. Strassburgban meghalt Capito felesége, a híresen szép Ágnes asszony. Amikor Capito ellátogatott Wibrandis házába, hogy részvétét nyilvánítsa, mindkettejükben megszületett az elhatározás, hogy összekötik életüket. Így került Wibrandis négy gyermekével együtt Strassburgba. Capitónak életbevágóan szüksége volt egy józan asszonyra, szociális érzékenysége, humánuma ismert volt, de álmatlan éjszakákon mindenféle örült jótékonykodást tervezgetett. Hozzá is látott terve megvalósításához és nagy adósságokba

keveredett. Wibrandisszal kötött házassága során Capito megnyugodott, az adósságokat kifizették, és a háztartást is rendbe hozták. Wibrandis a magával hozott négy gyermek mellé még öt gyermeket szült. Capito szerető apja volt saját és ajándékba kapott gyermekeinek. Strassburg ekkor tele volt vallási menekültekkel, és Capito szívügyének tekintette segítségüket. Házasságuk kilenc esztendeje tartott, amikor kitört a pestis-járvány, ami két és fél ezer áldozatot szedett, közöttük Capitót és négy gyerekét. Wibrandis ismét özvegy lett.

Butzer családjában hasonló tragédia zajlott: felesége Elizabeth 13 gyereket szült, akik közül csak öten maradtak életben. A pestis négyet vitt el, és maga Elizabeth is megbetegedett. Nyomban barátnőjéért, Wibrandisért küldetett. Elizabeth halálos ágya mellett Wibrandis ígéretet tett, hogy férjhez megy Martin Butzerhez és gondoskodik az egyedül maradt, nemrég született kisfiúról. Butzer ezekkel a szavakkal dicsőíti felesége különleges tulajdonságait: „*Új feleségemben nincs más kifogásolnivaló, mint hogy túlságosan is gondoskodó és együttérző. Nem annyira lelkes kritikusom, mint első feleségem volt...*”. Egy fiúgyermekük született, aki csecsemőkorában meghalt, valamint egy lányuk. Butzer gyakori távolléte alatt Wibrandis viselte a felelősséget az egész háztartásért. Butzert Angliába hívták tanítani és bibliai szövegeket fordítani, ezért Wibrandis átköltöztette háztartását sokféle betegségben szenvedő férjéhez. A haldokló reformátor ágya mellett felváltva virrasztott Wibrandis Rosenblatt, a német családanya és Catherie Willoughby, Suffolk lelkes protestáns hercegnője. Butzer halála után Wibrandis visszaköltözött Bázalbe. Negyvenhét évesen négyszer volt férjnél és négyszer maradt özvegyen. Tizenegy gyermeket szült, és ötöt eltemetett. Ez egyáltalán nem volt ritka női sors a XVI. században. 1564-ben, hatvanévesen halt meg pestisben.

Szabó Ildikó

HITÉPÍTŐ IRODALOM

Arthur von Bergen önéletrajza

(részletek)

Öröm vagy félelem

Egy bibliaórán annak az eseménynek örvendeztünk, mikor Jézus majd visszajön. Olyan nagyszerű és csodálatos lesz, amikor Megváltónk a felhőkben megjelenik, hogy gyermekeit magával vigye a Bárány menyegzőjére. Az összejövetel után még beszélgettünk arról, ki lesz vajon kész, amikor az Úr visszajön.

Megkért egy fiatalasszony, hogy keressen fel, mert kérdése van az elragadtatással kapcsolatban.

Mikor együtt ültünk az asszony szép lakásában, s ő előhozta a problémáját: „Hallgatva a prédikációt, és látva arcodon az örömet, rájöttem, hogy én nem tudok igazán örülni Jézus visszajövetelének. Ide-oda ingadozom öröm és félelem között. Pedig bizonyos vagyok a bűneim bocsánatában, és tudom, hogy nevem ott áll az Élet könyvében.

„Akkor miért félsz hát?” – tudakoltam.

Az asszony szó nélkül felállt és kiment. Amikor visszatért, pompás, hosszúszőrű macskát tartott a karjában. Könnyes szemmel kérdezte: „Ha eljön az Úr Jézus és magával viszi, ki gondoskodik akkor a macskámról? Ki fogja etetni? Ez az, ami szomorít.”

„Szeretem én is a kis állatokat – magyaráztam neki -, de ezek a jószágok nem zavarhatják viszonyunkat az Úr Jézussal.”

Együtt mérlegeltük, milyen is lesz, mikor Jézus visszajön. A mágnes példáját használtam. Normális módon egy mágnes mindent magához vonz, ami ugyanolyan anyagból van, de csak akkor, ha az illető tárgy nincs szilárdan rögzítve, mint pl. a fába vert szeg. Az Úr Jézus is csak azokat viszi magával, akik nincsenek földi dolgokhoz kötve. Ezért int bennünket a Szentírás: „*Félelemmel és rettegéssel vigyétek végbe üdvösségeteket*”. *Filippi 2,12*

Úti élmény

A szolgálati beosztásban most egy ismeretlen helysége állt a nevem mellett: ott kellett bibliaórát tartanom. Elővettem a vasúti menetrendet, meg a távolsági busz menetrendjét. Kiválasztottam a vonatot S-be, onnan pedig busz vitt volna tovább. A jármű eleinte tele volt, azonban minden állomáson kiszállt néhány utas. Végül már csak ketten maradtunk a vezetővel. Úgy tűnt, hogy a sofőr gúnyosan vizsgálgat. Megérkeztünk a végállomásra, kiszálltam, de közelben-távolban egyetlen emberi lelket sem lehetett látni. Nem maradt más hátra, meg kellett kérdeznem a vezetőt, hol lakik a H. család.

Huncut mosollyal válaszolta: „Mindjárt gondoltam, hogy ebben az időszakban csak a bibliaórás prédikátor utazik ilyen félreeső helyre. Két megállóval előbb kellett volna kiszállnia.”

„El tudná magyarázni az utat? – kérdeztem. – Időm van bőven, gyalog is odaérek.”

A férfi egy pillanatig tétovázott, aztán felkínálta: „Jöjjön vissza a buszba!”

Mivel szemerkélt az eső, úgy gondoltam, nem akar kiszállni, hanem majd a térképen mutatja meg, merre kell mennem. Azonban ahogy felszálltam, az ajtók bezárultak, és a vezető beindította a motort. Visszavitt, és pont a H. család kapuja előtt tett le. Természetesen nagyon megköszöntem neki.

A vezető humorosan kacintott és megjegyezte: „Végtelenül élveztem, amikor elképzelttem, mekkora szemet fognak mereszteni az emberek, amikor a busz pontosan a kapujuk előtt megáll. A köszönettel meg vagyok elégedve.”

H. nagymama egyre-másra csóválta a fejét.

„Megöregedtem – mondta -, de ilyet még nem tapasztaltam, hogy a busz itt áll meg előttünk.”

Kicsit szégyelltem magam a gondolataim miatt, mivel eleinte nem nagyon hittem a vezetőnek. Amikor a bibliaórás prédikátort említette és olyan titokzatosan mosolygott, attól tartottam, hogy rossz irányba fog elküldeni. Ehelyett azt tapasztaltam, amit Salamon mond Példabeszédek 16,7-ben: „*Mikor jóakarattal van az Úr valakinek útaihoz, még annak ellenségeit is jóakarattal vá teszi.*”

Ne maradjon semmi rendezetlenül!

Megbetegedtem, és műtétre kellett mennem. Testileg nagyon megviselt a helyzet. Vasárnap délután erőtllenül feküdtem a kórházi ágyon, és csak egyetlen kívánságom volt: hagyjanak békében! Élveztem a vasárnapi nyugalmat, és reméltem, hogy senki nem jön látogatni. De máris nyílt az ajtó. A mészáros lépett be, egyenesen az ágyam felé tartott. Ez az ember nem örvendett éppen kifogástalan hírnévnek.

Minden teketória nélkül kezdte a mondanivalóját: „Beszélnem kell veled.”

Elmondta, hogy miután nem érezte jól magát, felkereste az orvost.

A doktor alaposan megvizsgálta, s egyenesen közölte vele: „Minden ember befejezi egyszer az életét, és maga most éppen afelé közelít.”

A bejelentés súlyos ökölcspásként érte a robusztus, magabiztos mészáros. Istenfélő apósa volt, aki igyekezett őt újra meg újra Jézus Krisztushoz terelni.

Ha a mészáros dicsekedett, milyen leleményesen és ravaszul becsapta a vevőit, az idős ember figyelmeztette: „Vigyázz, az út végén ne maradjon semmi rendezetlenül!”

Ez a sokszor hallott mondat villámszerűen beléhasított, mikor az orvos a küszöbön álló halálról beszélt. Ezért jött hozzám a klinikára.

„Rendezni akarom a dolgomat Istennel – mondta röviden, minden kerülgetés nélkül. – Emiatt jöttem hozzád.”

Meg kellett tehát mutatnom neki az utat Istenhez és a bűnbocsánathoz.

„1 János 1,9-ben az áll: *'Ha megvalljuk bűneinket, Isten hű és igaz, hogy megbocsássa bűneinket és megtisztítson minket minden hamisságtól'* – idéztem. Isten hajlandó megbocsátani, de a mi feladatunk, hogy életünket rendezzük.”

A férfi erre kiöntötte a szívét. Megvallotta súlyos bűneit és egész adósságát világosságra hozta.

„Van-e még kegyelem a számomra?” – kérdezte a különben oly magabiztos ember.

Isten Igéje alapján megmutattam neki Golgota bünt eltorló áldozatát.

„Bűneid miatt halált érdemelsz – magyaráztam. – Jézus Krisztus azonban meghalt érted. Vétkeidet magára vette. Ő fizetett értük. A te dolgod annyi csupán, hogy hittel fogadd el ezt.”

A mészáros kérdő tekintettel nézett rám. Láthatóan neheze ére esett, hogy higgyn ebben az üzenetben. Ezért bibliai Igéket olvastam neki, amik a Krisztusban való üdvösségről szólnak. Jó időbe telt, és jó néhány bibliai helyre volt szükség, mire felfogta, hogy kegyelemből üdvözül.

Akkor hirtelen felállt, és kezet nyújtva így szólt: „Élettemnek ez a legszebb napja.” Azzal el is tűnt.

Kimerülten néztem utána. A szolgálat minden erőtartalékomat felemésztette.

Könny patakzott az arcomon, és kezdtem úgy reszketni, hogy még az ágy is mozgott. Az ágyszomszédom

borzasztóan megrémült. Csengetett, és hamarosan megjelent egy ápolónő.

Ő is megijedt, mikor megpillantott. Rögton hívta a kolléganőjét, de együtt sem tudták az erős remegést mire magyarázni, és orvost akartak hívni.

„Nincs szükségem orvosra – utasítottam el a szándéku-
kat. – Szívem úgy tele van örömmel és hálával, hogy emiatt reszketek így.”

A nővérek illet még soha nem tapasztaltak. Igen aggódtak az állapotom miatt, nem nagyon akarták csupán az örömöm számlájára írni. Az erős rázkódás aggodalmat okozott nekik.

„De miért remeg ennyire?” – kérdezték.

Erre, legyőzve gyengeségemet, elmondtam nekik: „A férfi, aki az imént meglátogatott, most tapasztalta meg Isten kegyelmét és nyerte el bűnei bocsánatát. Ezért ragadott úgy magával az öröm.”

Persze ezt nem érthették. Mellettem maradtak, míg a remegés megszűnt és megnyugodtam.

Ettől a naptól kezdve a mészáros élete megváltozott. Örömmel és buzgón hallgatta Isten Igéjét.

Élete végéig mottója maradt a mondat, amit apósa oly gyakran emlegetett: Ne maradjon semmi rendezetlenül

AFRIKA

Epiphane

Bielben lakott Fred Stettler, akinek égett a szíve a külmiszióért. Tömegesen küldött keresztény irodalmat különböző országokba. Hálás volt minden támogatóért ebben a munkában. Sok kérés érkezett hozzá, ezért örült a könyveknek, füzeteknek, lapocskáknak a legkülönbözőbb nyelveken. Sokszor nehéz volt eleget tenni a nagy keresletnek.

Egyszer levelet kapott Afrikából. A Beninből való Epiphane szeretett volna a francia nyelvű újságunkból kapni. Amit ott olvasott, az pontosan az az üzenet, melyet ő maga is hirdetett. Sürgetve kérte egy vagy több testvér látogatását. Erre a megkeresésre először felvettem levélben a kapcsolatot Epiphanéval. Levelek jöttek és mentek Afrikába, s onnan Svájcba. Eltelt néhány esztendő.

Végül a vezető testvérek úgy vélték, hogy ideje lenne Epiphané és munkáját személyesen megismernünk. Barátomat, Joel Prêtre-et és engem választottak, hogy Afrikába utazzunk. Megírtam Epiphanének útiterveinket, s ő kért egy fényképet, hogy a repülőtéren megismerjen. Jónak találtam a gondolatot, s én is kértem fényképet tőle, azonban azt írta, hogy az övé nem sikerült.

Mikor aztán Cotonou-ban először álltunk egymással szemben a repülőtéren, megértettem a vonakodását. Arca tele volt feltűnő sebhelyekkel.

„Ezek a sebek a gyermekkoromból származnak – mesélte később. – Akkoriban a különböző törzsek kölcsö-

nösen lopták egymástól a gyerekeket. Hogy ezt megakadályozzák, és ki-ki azonosítani tudja saját gyermekét, minden törzs speciális törzsi jeleket vágott a kisgyermek arcába. Epiphanének mindkét arcán négy vízszintes és négy függőleges jel volt.

Alkalmas vezetőnek bizonyult. Korábban mint csavargó keresztül-kasul járt az országon, ezért mindenütt kiismerte magát. Jól tudott írni, olvasni, de az üdvösség világos bibliai ismerete hiányzott nála. Mégis nagyon hálásak voltunk a szolgálatáért. Rajta keresztül élő keresztények kis csoportjaira bukkantunk, akiket egyedül soha nem találtunk volna meg. Elkísért bennünket mélyen az ország belsejébe, annál szívesebben, mivel anyagilag gondoskodtunk róla.

Algír

Afrikai kalandunk 1973 novemberében kezdődött. Mikor barátommal, Joellel Zürichben repülőre szálltunk, jócskán havazott. Célünk Benin volt, ahol kétségtelenül nincs szükség téli ruhára. Mivel Nyugat felé repültünk, a felhők fölött szinte egy órán keresztül csodálatos naplementében gyönyörködhattunk.

Algírban át kellett szállnunk. Itt egészen más légkör uralkodott. Felfegyverzett katonák fogadtak, és szigorú őrizetben vezettek a várócsarnokba. Ott kemény parancsot kaptunk, hogy helyünkről ne mozduljunk. Lassan

meguntam a várakozást, végigballagtam a csarnokon, megnézegettem a néhány kiállított dolgot. Találtam félúton egy kényelmes ülőszékot, ahol Joellel letelepedtünk.

„Ülni fogunk még a repülőben eleget” – gondoltam, és még egyszer körbejártam a csarnokban. Közben találtam néhány vámost, akik ott lebzseltek.

Gyorsan beszédbe elegyedtem velük és elmeséltem, hogy már néhány nyári tábor tartottam algériai gyerekekkel. Ez érdekelte őket. Kérdősködni kezdtek. Mit csinálnak ilyen táborban? Kaptak a gyerekek eleget enni? Játszottak velük?

„Mindenekelőtt azt tanítom a gyermekeknek, hogyan lehet a mennybe kerülni” – magyaráztam.

Erre már teljes figyelemmel fordultak felém.

„Ezt nekünk is tanítsa meg!” – kérte az egyik, a másik pedig további vámosokat hívott a csoporthoz. „Gyertek, itt van egy ember, aki valami újat tanít nekünk!”

Hogy jobban bevéssem az üzenetet, elénekeltem nekik ezt a gyermekének: „*Olvasd egyre szent Bibliád...*” Joel meghallotta, és ő is hozzánk társult. Közben már vagy húsz vámos vett körül, mind egyenruhában. Mint algériai lakosok valószínűleg mohamedánok voltak, mindenesetre az evangélium jó hírének még sosem hallották, ahogy állították is. Hogy valaki bizonyos lehet az üdvösségben, az teljesen új volt számukra. A moszlimok is tudnak az ítéletről a testi halál után, ezt az ő szent könyvük, a Korán is tanítja, azonban egyikük sem tudhatja, hogy Allah megkegyelmez-e nekik.

Közben csatlakozó gépünk leszállt. Őreink – bár még mindig előretartott fegyverrel, de lényegesen barátságosabban kísérték a repülőhöz. Joellel örültünk, hogy ebben az idegen országban is beszélhetünk az evangéliumról. Eszembe jutott a bibliavers: „*Mert szívvel hiszünk az igazságra, szájjal teszünk pedig vallást az üdvösségre.*” Róma 10,10

Ezután Loméban landoltunk Togo államban. Bár éjszaka 3 óra volt, igazi trópusi hőség fogadott éles ellentétben a svájci téli hőmérséklettel, ahonnan néhány órája indultunk el.

„Egy kis svájci tél most jót tenne” – jegyezte meg Joel. Az éjszakai óra ellenére három misszionárius fogadott három fekete munkatárssal. Szívélyesen köszöntöttek Afrika földjén.

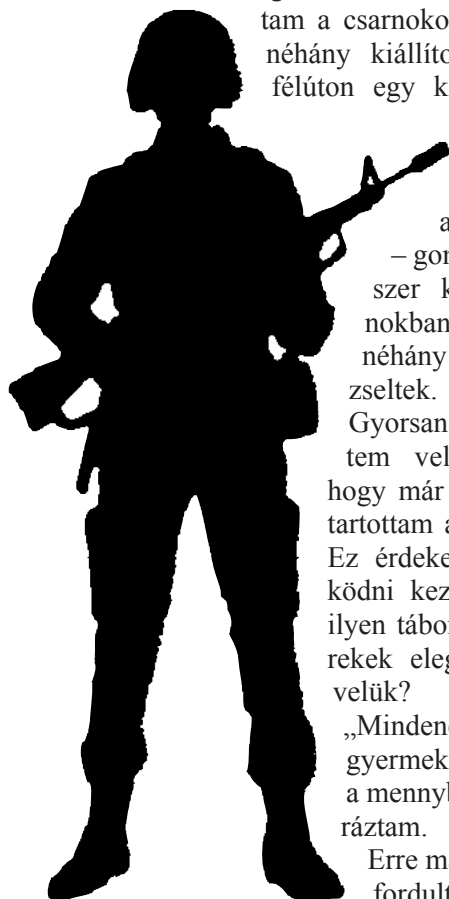
Eső decemberben

Cotonou repülőterén három fehér és három afrikai köszöntött minket. Ott volt a kanadai misszionárius, Carpenter is. Carpenter testvér szívélyesen meghívott, hogy látogassuk meg másnap a missziói állomáson. Készséggel elfogadtuk a meghívást. A misszionáriusok örömmel köszöntöttek minket. Mi voltunk az első svájciak, akik érdeklődtünk munkájuk iránt Beninben. Felkínálták, hogy étkezzünk az állomáson, amíg a városban tartózkodunk.

Az afrikai étel fogyasztása európaiak számára feltétlenül meggondolandó. Többen súlyos gyomor problémával fizettek a kísérletezésért.

A misszionáriusok többsége Kanadából származott. Érdeklődtek, hogy milyen bibliai szokások vannak országunkban. Hogy folyik az élet a gyülekezeteinkben, mit tanítunk a hallgatóinknak? Hamar észrevettük, hogy ők maguk is inkább a *majd lesz*, és nem a *már megvan* állapotban vannak. Nem volt világos előttük Efézus 1,7: „*Akiben van a mi váltságunk az ő vére által*”. Azért igyekeztem újra meg újra Krisztus elvégzett művére utalni.

Ezt még soha nem hallották, és mint a vallás dolgában jártas szakembereknek nehezükre esett az üzenetet minden további nélkül elfogadni.

Egyikük megjegyezte: „Figyeljük meg a két svájcit. Hiszen meg van írva Máté 7,16-ban: *„Gyümölcsseikről ismeritek meg őket.”* Hamarosan észre fogjuk venni, igaz-e, amit tanítanak.

Egy napon, amikor együtt voltunk teljes nyugodt, békés hangulatban, Joel Prêtre hirtelen megszólalt: „Valamit Svájcban felejtettünk.”

Valamennyien ránk néztek és Joel drámai hangon megismételte a mondatot. Láttam az arcán, hogy rejtett humor próbáját kiállnunk.

„Ugyan mi hiányzik nekünk?” – érdeklődtem.

„Az esernyő” – felelte Joel szárazon.

Mindenki nevetett, mert Beninben soha nem esik eső decemberben. Ezt meg is magyarázták.

„Csakhogy idén két svájci van Beninben – szóltam közbe. – Svájcban ebben az évszakban esik és havazik. Így hát idén nyilván mindegyik svájci kap egy-egy zuhanyt.”

Rögtön meg is ijedtem meggondolatlan szavaim miatt – legalábbis így éreztem. Hogy is jutott ilyesmi eszembe?

Az egyik misszionárius így szólt: „Most kiderül, vajon igaz-e, amit a megváltásról mondott. Ha ez az ember valódi próféta, minden tapasztalat és a természet ellenére esni fog.”

Borzasztó nyomorultnak éreztem magam. Mit is idéztem elő? Bár fogtam volna be a számat! Végül is ezek a misszionáriusok évek óta itt élnek, és ha még soha nem láttak esőt decemberben, miért esne ebben az évben? Ezek szerint hamis prófétának fognak látni, tehát arra sem fognak hallgatni, amit oly szívesen közöltem volna velük Krisztus megváltó munkájáról.

Két nap múlva Joel és én a városban jártunk, és hirtelen eltűnt a nap.

„Hogyhogy ilyen sötét lett?” – kérdezte Joel, és már zuhogott is az eső.

Tíz perc múlva az ég kitisztult. Másnap a jelenség megismétlődött. Amikor este találkoztunk a missziói állomáson, a testvérek kértek, hogy mondjak nekik többet a Krisztusban való üdvösségről és a megváltásról.

„Igaz próféta vagy – ismerték el. – Az eső megérkezett, ahogy mondtad, minden tapasztalat és ismeret ellenére.”

Ezek után hajlandók voltak hallgatni és figyelni. Örömmel mondtam el nekik, hogyan lehet megtapasztalni Krisztusban az üdvösséget, hogyan lehet ráállni arra, ami már megtörtént, ami van, ahogy a Szentírásban látjuk.

Hiszen meg van írva Róma 10,4-ben: *„A törvény vége Krisztus minden hívőnek igazságára.”* A Zsidókhoz írt levél írója pedig azt mondja, hogy Krisztus megtisztított minket bűneinkből (Zsidók 1,3), és Pál azt írja az Efézusiaknak: *„Krisztusban van a váltságunk vére által, bűneinknek bocsánata az ő kegyelmének gazdagsága szerint”* Efézus 1,7.

Nagyon megszégyenültem, hogy Isten ilyen csodálatosan használta fel ostobaságomat a maga céljára. Néhány év múlva találkoztunk Carpenter testvérral Kanadában.

(Iványi Tiborné fordítása)

Sok okunk van a hálára...

Ha élelem van a hűtődben, ruha a testeden, tető a fejed fölött és van hol aludnod – gazdagabb vagy, mint a világ lakóinak 75 százaléka.

Ha pénzed van a bankban, a pénztárcádban, vagy bárhol – a világ gazdagjai közé tartozol. Ha soha nem élted még át közvetlen közlőrl a háborús veszélyt, a fogság magányosságát, a kínzás fájalmát vagy az éhség nyomorúságát – jobb dolgod van, mint 500 millió más embernek a világban.

Ha részt vehetsz az istentiszteleten anélkül, hogy félned kellene az üldözéstől, fenyegetéstől, letartóztatástól, megkínzástól vagy megöléstől – áldottabb vagy a világ 3 milliárd emberénél. Ha el tudod olvasni ezeket a sorokat – dupla áldásban van részed, mert valaki vette a fáradságot, hogy leírja neked ezeket a sorokat, továbbá áldottabb vagy a világ 2 milliárd emberénél, akik egyáltalában nem tudnak olvasni.

FÖLD KÖRÜLI TÖRTÉNETEK

A kajovák misszionáriusa

Isabel Crawford (1865-1961)

A Nyereghegyi Indián Baptista Gyülekezet csendes, eldugott temetőjében egyszerű gránit sírkő hirdeti a 2 Királyok szép vallomását: „Én a saját népem közt lakom.” Isabel Crawford, a kanadai származású misszionárius nyugszik itt, kajova néven Geeahhoangomah (Ő Hozta Nekünk A Jézusi Utat), aki 1893-tól 1906-ig szolgált „az ő népe” között. A sírkő feliratát egy kajova vezető javaslatára választották, és valóban, éppen annyira tekinthetjük az indiánok vallomásának, mint Isabel végakarátának. Sok öröm és sok fájdalom rejtőzik ezekben a szavakban. Isabel élettörténetében két nagy ívű téma fonódik össze: a keresztény nők lehetőségei a szolgálatban, illetve a kereszténység és a rasszizmus viszonya. Olyan harcokat kellett harcolnia, melyeket – az utókor szemével nézve – nem nyerhetett meg. Én mégis úgy hiszem, nem vesztette.

A skót és ír felmenőktől származó kislány 1865-ben született a kanadai Cheltenham-ben, baptista lelkészcsaládban. Szülei szeretettel és gondosan nevelték, oktatása a családon belül folyt, és már kislánként kivette a részét a szolgálatból. Tizenegy éves korától tanított a vasárnapi iskolában, és abban reménykedett, hogy egy nap misszionáriusként munkálkodhat majd. Tizennyolc évesen komoly tüdőbetegséget kapott, amit orvosa nagy adag kininnel kezelte. Hat hónapig tartott a gyógyulás, és a kezelés mellékhatásaként Isabel csaknem teljesen elveszítette a hallását. Terveit mégsem adta fel, úgy érezte, Isten próbálta meg, és készítette fel a szolgálatra.

1891-től 93-ig Chicagóban tanult a Baptista Missziói Tanítóképzőben, és lélekben felkészült, hogy elinduljon bárhová, ahová Isten küldi. A nagyvárosi szegénység érintette meg leginkább a szívét, és titkon ilyen feladatban reményke-

dett. Amikor megtudta, hogy egy délnyugat-oklahomai rezervátumot jelöltek ki számára, 87 mérföldre az országúttól, csaknem sokkot kapott. Két hétig a teljes lázadás állapotában élt, de aztán lassanként belenyugodott a döntésbe. Barátnőjének így írt: „Többet kaptam, mint amit kértem, de elmegyek az indiánok közé, még ha a megérkezésemet követő huszonnégy órán belül megskalpolnak is.”

A kajovák jól tudták, mit gondolnak róluk a fehérek. Vörös Sas így köszöntötte: „Te teljesen egyedül jöttél, és nem félsz? Azért lehet, hogy megskalpolunk!” De ez csak ugratás volt. Mások véleményét így olvashatjuk Isabel naplójában: „Ez tetszik nekünk. A fehér Jézus-férfiak sosem ültek le közénk. És egy Jézus-asszony egészen egyedül, és nem fél. Ez jó. Tetszel nekünk, amiért így jöttél. Bízol bennünk. Nekünk nincs itt senkink, aki Jézusról beszéljen. A Nagy Atya küldött téged hozzánk.” Tizenhárom évig szolgált Isabel a kajovák között. Leveleiből megismerhetjük legfontosabb elveit. „Isten a nőket is hívja, éppen úgy, mint a férfiakat, nem arra, hogy elmenjenek az egész világra és *prédikálják* az evangéliumot, hanem arra, hogy elmenjenek az egész világra és *tanítsák* azt, egyszerű, asszonyi módon.”

„Itt az ideje, hogy feltűrjük az ingujjat és megmutassuk, hogy *hogyan*. Vajon közülünk hányan munkálkodnánk ma, ha a szüleink és a tanítóink azt gondolták volna: hagyjuk őket magukra, lássuk, mire jutnak!”

„Imádkozzatok az indiánokért! Mi tettük tönkre őket. Nem azért vagyunk itt, hogy parancsolgassunk nekik, hanem hogy azt csináljuk, amit hagynak nekünk, akkor, amikor nem alkalmatlan számukra. Ha nem is *állampolgárok* ők itt a földön, de állampolgárai a Mennynek, és egyetlen embernek sincs joga zsarnokoskodni fölöttük.” Isabel naplója igazán felemelő olvasmány. Friss, humoros, nyitott szellemű és őszinte, mindemellett ragyogó önróniával fűszerezett beszámolók sora egy olyan világról, melybe csak nagyon ritkán nyerhetünk valódi bepillantást. Az évek során bizony sokat nélkülözött ő is, akárcsak a kajovák. Néha kutyát evett, néha hiába horgászott a fagyos folyón órákon át, és estére sírt az éhségtől. Néha a vendégei megették az ő adagját is. Sokszor hetekig nem volt egy perc magánélete. De voltak

mulatságos pillanatok is. Például elmesélték neki, hogy ahányszor – hallókészüléke segítségével – énekelni kezdett istentisztelet alatt, a farkasok is vonítani kezdtek a hegyekben. Visszanézve, ezeket az éveket tartotta élete legfontosabb éveinek. Megtanulta a síksági indiánok jelnyelvét, így süketsége ellenére sok törzzsel tudott kommunikálni. A gyülekezet egyre erősödött, és végül egy igazi fatemplomot is építettek maguknak, mely még ma is áll, bár nem az eredeti helyén. És ami a legfontosabb: őszintén megszerette az embereket, minden ügyüket és bánatukat a magáévá tette, és egy olyan, a korszak más misszióitól gyökeresen eltérő, szelíd stílusban tanított, melynek következtében a kajova kultúra magába fogadta az Evangéliumot, és hagyta magát szervesen, belülről alakítani. A prédikátor nem lett ellenség, a tanítások a közösséget építették, nem rombolták, és Jézus Krisztus nem maradt „a fehér emberek istene”. Ellenkezőleg, néhány évvel ezelőtt egy idős kajova férfi így nyilatkozott: „Akkor veszítettük el a kereszténységünket, amikor a fehér emberek útján kezdtünk járni.”

Ezen a világon minden jó elnyeri méltó büntetését. Csak idő kérdése volt, hogy kitörjön a botrány. Isabel nőként nem szolgálhatta ki az Úrvacsorát, így a hitélet erősen függött a távoli állomáshelyekről csak nehezen kimozduló lelkészekről, akik hol megjelentek a fontos alkalmakon, hol nem. Egyszer aztán Isabel meguntta ezt, és azt tanácsolta a gyülekezetnek, hogy a kajova Lucius Aitsan diakónus – aki addigra már bizonyosságot tett lelkészi elhivatottságáról, és akit néhány év múlva valóban lelkésszé is szenteltek – ossza ki az Úrvacsorát. A döntésről levelet írt feletteseinek, akik cseppet sem voltak elragadtatva a megoldástól, és azonnal eljárást

indítottak ellene, végül pedig eltávolították a szolgálati helyéről. Soha többé nem térhetett vissza.

Naplójában egy szóval sem említi, de levelezéseiből tudható, hogy ez a döntés Isabelt milyen mélyen megsebezte. Két évtizeddel később is keserűen emlékszik vissza a támadásokra: „...bedarált engem a felekezeti gépezet, és Isten tervét az életemmel kapcsolatban teljesen porrá zúzta. Valaki azt hihetné, talán embert öltem, nem pedig azt, hogy nehéz, de sikeres munkát végeztem az evangélium ügyében. Mintha első fokon emberölésben találtak volna bűnösnek. De mivel nő vagyok, a villamosszéket életfogytiglani börtönre változtatták...” Az indiánok minden törekvése ellenére Isabel Crawford csak halála után térhetett vissza közéjük.

De Isten tervei nem egykönnyen darálhatók le a felekezeti gépezeteken sem. Manapság sokan tekintünk vissza szomorúan és szégyenkezve a kereszténység tévedéseire, hibáira és bűneire, az erőszakos térítésekre, a legyilkolt „pogányokra”, és a valódi testvéri szeretetet soha meg nem lelő Jézus-követő bennszülöttekre is. Lehetett volna mindez másképp? Elég csak egy pillantást vetni az öreg fatemplomra, melyet a kajovák ma is magukénak éreznek, vagy a szürke sírkövet díszítő virágokra, tollakra és dohánylevelekre, hogy megértjük Isabel Crawford életének világos üzenetét: igen, lehetett volna – és ma is lehetne – másképp! Az Aitsan család sajátjaként gondolja a sírt, és a bátor Jézus-asszony története és tanításai beépültek a törzs kollektív emlékezetébe. Isabel munkájának emlékének az áldás fénye ragyog. Pedig ő nem tett mást, csak szerette és tanította „az ő népét.” Egyszerű, asszonyi módon.

Bognárné Horgosi Anikó

Kajova indián tábor

IFI SAROK

Nincs furgon

Sok-sok esztendeje egyszer korgó gyomorral, üres zsebbel virradtunk a hálaadás napjára. Kopogtak. Kinyitottuk az ajtót, és egy férfi lépett be óriási élelmiszeres csomaggal, egy hatalmas pulykával, amihez még tepsit is mellékeltek. Nem hittünk a szemünknek.

– Ki maga és honnan jött? – csodálkozott apám.

– Egy barátjuk küldött – válaszolta az idegen –, aki tudja, hogy nélkülöznek, de visszautasítanak a közvetlen segítséget, ezért küldött engem. Kellemes ünnepeket!

– Nem, ezt nem fogadhatjuk el – szabódott apám.

– Pedig kénytelenek – felelte az ismeretlen férfi, sarkon fordult, és behúzta maga mögött az ajtót.

Ez az élmény maradandó hatást gyakorolt az életemre. Megfogadtam, hogy egyszer majd én is viszem annyira anyagilag, hogy másoknak ugyanígy segíthessek. Tizennyolc éves koromra kialakítottam a magam hálaadás napi rituáléját. Mivel szeretem a kötetlen megoldásokat, azt találtam ki, hogy egyszerűen bevásárolok egy vagy két család számára elegendő élelmiszert, aztán küldöncnek öltözve felkeresem a legszegényebb környéket, és taláalomra becsöngetek valahova. Az ajándékba mindig elrejtettem egy levelet, amelyben leírtam gyerekkori élményemet. Beszámolómat az alábbi mondattal zártam: „Cserébe csak annyit kérek, hogy törekedjenek előbbre jutni, s egyszer ugyanezt cselekedjék valaki mással.” Számomra ez az évente ismétlődő szertartás nagyobb gyarapodást jelent minden pénznél, amit valaha kerestem.

Néhány éve újdonsült házasként New Yorkban ért a hálaadás napja. Feleségem búslakodott, amiért nem látogathatjuk meg a családukat. Rendes körülmények között otthon tölti az ünnepeket, és amerikai szokás szerint elkezd feldíszíteni a házat karácsonyra, most azonban a szállodában rekedtünk.

– Édesem, fenyőfa helyett miért nem öltöztetjük díszbe az életünket? – vigasztaltam, s elmeséltem neki, mit szoktam csinálni hálaadáskor. – Keressünk olyan helyet, ahol igazán értékelhetjük, amit elértünk, amire képesek vagyunk, és amit valóban adhatunk. Gyerünk Harlembé!

A feleségem és az éppen társaságunkban lévő néhány üzletfelem nem lelkesedett túlságosan az ötletért.

– Rajta – unszoltam őket –, menjünk Harlembé, adjunk enni az éhezőknek! Nem a saját nevünkben adakozunk,

mert az megalázó. Csak szállítók leszünk. Beszerzünk annyi élelmet, ami hat-hét családnak harminc napra elég. Megengedhetjük magunknak, hát tegyük is meg! Végül is nem a pulykaevésről szól a hálaadás napja, hanem arról: hálát adunk azért, amink van. Induljunk! Mivel még egy rádióinterjú is várt rám, üzletfeleimet kértem meg, hogy először is kerítsenek egy furgont.

– Képtelenség – fogadtak a rossz hírrel, amikor a stúdióból visszatértem. – Egész New Yorkban nem lehet felhajtani egy fia furgont sem. A gépkocsi-kölcsönzők mindent kiadtak. Egyszerűen nincs furgon.

– Várjunk csak! – intettem őket. – Az a lényeg, hogy akarunk valamit, és meg is fogjuk valósítani! Cselekedni kell, és kész. Tele van a város furgonnal, csak nekünk nem jutott, hát gyerünk, és szerezzünk egyet!

– De már mindenhová telefonáltunk, és hiába – ellenkeztek.

– Ugyan már! Nézzetek le az utcára! Látjátok azt a sok furgont?

– Látjuk.

– Akkor gyerünk, szerezzünk meg egyet!

Először megkíséreltem kiállni az utcán közlekedő furgonok elé, de aznap megtanultam, hogy ilyen esetekben a New York-i sofőr nem fékez, hanem inkább a gázra lép. Ezután a piros lámpánál próbálkoztunk. Odamentünk a veszteglő kocsikhoz, megkocogtattuk az ablakot, mire a vezető letekerte, és gyanakodva végigmért bennünket.

– Jó napot! – szólítottam meg. – Mivel hálaadás napja van, szeretnénk élelmet vinni Harlembé, a nélkülözőknek. Odafuvarozna minket?

A sofőr mindahányszor elfordította a fejét, örült sietőséggel felhúzta az ablakot, és szó nélkül elrobogott.

Végül módosítottunk a szövegen. Miután kopogásunkra leereszkedett az ablak, a következőt mondtuk:

– Ma van a hálaadás napja és szeretnénk segítséget nyújtani a hátrányos helyzetű családoknak. Volna szíves elvinni minket abba a hátrányos helyzetű körzetbe, amit kigondoltunk itt, New Yorkban?

Az új változat hatásosabbnak tűnt, de ez sem vált be. Erre elkezdtünk száz dollárt ajánlani a fuvarért. Ezzel már közelebb jutottunk a célhoz, de amint a sofőr meghallotta, hogy Harlembé készülünk, a fejét rázta, és faképnél hagyott.

Körülbelül két tucat esetben vallottunk kudarcot. Üzletfeleim már fel akarták adni a tervet, de én még győzködtem őket:

– A nagy számok törvénye alapján valakinek előbb utóbb igent kell mondania. Kisvártatva megjelent a tökéletes furgon. Azért tökéletes, mert a szokásosnál nagyobb lévén mindannyian beleférhettünk. Odasiettünk, kopogtattunk az ablakon, és érdeklődtünk a vezetőnél:

– Elvinne egy hátrányos helyzetű kerületbe? Száz dollárt fizetünk érte.

– Nem kell fizetniük – felelte a vezető. – Örömmel elviszem magukat. Ami azt illeti, meg tudom mutatni a város legelhanyagoltabb negyedeit – nyúlt az ülés mögé, és előhúzta a sapkáját. Ahogy feltette, szemembe ötlött a felirat: „Üdvhadsereg”. A volánnál John Rondon kapitány ült, a dél-bronxi Üdvhadsereg feje.

Ujjongva kászálódtunk fel a kocsira.

– Olyan helyekre viszem magukat, amelyekre nem is gondoltak – ígérte a parancsnok –, de áruljanak el valamit: miért találtak ki ilyesmit?

Elmeséltem neki a történetemet, és hogy azzal szeretném leróni hálámat mindazért, amim van, hogy valamit visszaadok belőle. Rondon kapitány olyan utcákba kalauzolt bennünket Dél-Bronxban, amelyekhez képest Harlem Beverly Hills-nek tetszett. Először is megálltunk egy üzletnél, ahol felpakoltunk egy csomó élelmiszert, meg néhány kosarat, annyit, amennyi hét családnak harminc napra elég. Ezután elindultunk, hogy enni adjunk az embereknek. Olyan épületekben jártunk, ahol hatan vannak egy vizeletszágu szobában: önkényes lakásfoglalók villany és fűtés nélkül a tél küszöbén, patkányok és csótányok között. Lesújtó volt szembesülni a ténnyel, hogy itt élnek emberek, ugyanakkor felemelő élményt jelentett, hogy valamicskét jobbíthatunk a sorsukon.

Mindebből kitűnik, hogy bármit elérhetünk, ha elkötelezetten kitartunk mellette, és teszünk is érte. Efféle csodák naponta történnek – még olyan városokban is, ahol „nincs furgon”.

Anthony Robbins

(2006-ban az ünnepekkor az általa alapított nonprofit szervezet már 2 millió embernek juttatott el élelmiszert 35 országban. Forrás: www.idezetek.wordpress.com)

A hálás madár

– Lelövöm a Mátyást! – jelentette ki a vadász egyik kora reggel. A Mátyás, vagyis a szajkó olykor-olykor állítólag ellopta a házi állatok tojásait. A vadász ugyanis rá gyanakodott. A tojást persze ellophatta a nyest, amelyik éjjelente a padláson szokott hancúrozni. Néha még az erdei sikló is eszik tojást, ha rábukkan, de lehetett a menyétke is. A vadász azonban csak a Mátyásra haragudott. Vállára akasztotta az íját, vesszőket tett a tegzébe és elindult az erdő felé. A bokrok sűrűjébe bújít és leste, mikor röppen fel a Mátyás, hogy átszálljon a kistréten.

Még el sem párologott a könnyű hajnali köd, az állatok lassan kezdtek visszahúzódni a sűrűbe az éjszakai legelés vagy vadászat után. Észre is vették a vadászt és megijedtek: ilyen szép nyári napon kire vadászik? Lapultak és figyeltek, vajon merre fogja irányítani a nyílveszőt? Amikor a szajkó kirepült a sűrű lomb közül, a vadász megfeszítette az íját, de a madár váratlanul egy gyors kanyarral visszaszállt a fa koronájába. Az állatok ebből megértették, hogy a vadász a Mátyásra akar löni. – Már ezt ők nem fogják hagyni! Közelebb és közelebb lopkodtak a vadászhoz. A róka a jobb oldala felé, a borz a bal oldalához közel. Az őz a vadász háta mögé került. A fácán és a fogoly a borz mellett figyelt.

Ekkor meghallották a Mátyás rekedt kiáltását és gyors szárnycsapásait. Látták, ahogy a vadász ismét céloz. A szajkó épp a kistrét fölé ért. Ekkor a róka elvakkantotta magát, a fácán nagyot rikkantott, az őz pedig két hatalmas szökelléssel a vadász mögött termett és lendületből úgy fellökte, hogy a lábai csak úgy kalimpáltak a levegőben! A nagy zajra megriadt a szajkó, rikácsolni kezdett, aztán, mikor egy kissé lehiggadt, megértette, hogy az erdő állatai megmentették az életét.

Ettől a naptól fogva ő is éberem őrködik a többi állat felett. Gyakran láthatod az erdő szélén. Erős, nagy fejét, szép barna tollát, a szárnyakon a kék-fehér pettyeket. A hangját is gyakran hallani. Ha valami gyanúsat észlel, vagy vadász közelít vagy elvadult macska garázdálkodik, azonnal felhangzik a kiáltása:

– Vigyááázzz!! Vigyááázzz!! Itt a Mátyááááá!!!

Az állatok pedig azonnal megértik, hogy veszély közeledik.

Így lett a Mátyás-madárból az erdő öre. Mindörökre hálás az erdő lakóinak azért, mert megmentették az életét.

(Szibériai mese, K. Zs. gyűjtése)

PORTRÉ

135 esztendeje született Ady Endre, az Istenkereső költő

Ady Endre világviszonylatban is a XX. század egyik legnagyobb magyar költője; a magyar irodalomban Petőfi után a következő új „főszereplő”, akinek jelentőségéhez egészen József Attila fellépéséig senki sem volt fogható. Idén, november 22-én lesz születésének 135. évfordulója.

Ady Erdélyből a Szilágyságba származott köznemesi család sarja. Nagykárolyban és Zilahon tanult, Debrecenben és Nagyváradon újságíróskodott, éles hangú cikkeivel előbb keltett feltűnést, mint a verseivel. Nagy szerelme, a tehetségét elsőként felismerő Léda asszony kijuttatta Párizsba, ahonnan érett költőként tért haza; az 1906-ban megjelent *Új versekkel* sok rajongót és még több ellenséget szerzett magának. Formai és eszmei újszerűségével egyaránt vihart kavart; szerelmi, istenes, hazafias és forradalmi költészete a nemzet ostromozásától az önmarcangolásig minden érzelmi húrt megpendít. Prózában és lírában egyformán roppant termékeny, a világháború előtt évente több verseskötete jelent meg. A háborús években egészsége egyre romlott. Csinszkával (Boncza Berta) kötött házassága a bohém életforma felszámolását jelentette, de idegrendszerének felbomlását nem akadályozhatta meg.

A Biblia világa, szókinccse, nyelvezete, szimbólumai, metaforái jószerevel az egész Ady-lírárt áthatják. Ady költészetének fontos csoportját adják istenes versei. Költészetének minden szakaszában föllelhetőek. Ady nem élt az egyház szolgálataival, de a lelke mélyén vallásos volt. „Hiszek hitetlenül Istenbe” hirdette egyik versének címe. Nem volt mélyen, bigott módon vallásos ember, de életének problematikus időszakában sokszor fordult Istenhez. Sajátos istenkép jelenik meg költészetében. Isten alakja eltávolodik a vallási magaslatokra emelt alaktól. Ady „leszállítja” Istent a Földre, emberarcúvá formálja, vitatkozik, perlekedik vele. Ady Istene nem az egyházak Istene, hanem a maga által teremtett, elgondolt Isten, ahogy ez verseiben is tapasztalható. A kétségbeeső helyzetbe sodródó ember panaszai törnek fel ezekben a verseiben, melyekben elsírja élete fájdalmait, segítséget kér ellenségei megalázására és búbánattal fordul Istenhez. Adynak leginkább, akkor van rá szüksége, ha erőt vesz rajta az élet fáradtsága, amikor végzetes meghasonlottságba kerül a világgal és önmagával.

A költő istenes verseit *Az Illés szekerén* című kötetében rendezte először önálló ciklusba, de a hitetlenség megvalósulása mellett megszólalt a hinni akarás szándéka is. Legelső istenes ciklusának címet adó szép költeménye *A Sion-hegy alatt*. A régi emlékek nyomán indul a felnőtt költő istenkeresése ebben, melyben látható, hogy Isten alakja messze kerül a fenséges, megközelíthetetlen Istentől. A költő egész életében vágyott a hitre, de félt Istentől. A Sion-hegy alatt-ban kedves harangkabátos úr az Isten, aki paskolja a ködöt, gyerekes formát ölt. Maga a cím is egy bibliai utalás. A Sion-hegy egyenlő a Sínai-heggyel, ahol Isten új szövetséget köt Mózesrel. Ez a hegy Jeruzsálem legmagasabb pontja, Isten és ember találkozásának a helyszíne. A Sion-hegy szerepeltetése átvitt, jelképes értelmű. Arra utal, hogy a költő is meg akarja találni az igazi istenhitet. Talán a legtöbbek által ismert istenes verse *Az Úr érkezése*. Ady nagyszámú istenes verseiből az Istenhez hanyatló árnyék mellett ezt a tartották, tartják a leghíresebbnek. Az „ateista korszak” kivételével mindig is antológia-darab volt és a vallásos köztudat részévé is vált ez a költemény. Csodálatos, ahogy Ady kifejezi a lelki terhet: „*a lelkem roskadozva vittem*”. Magányosnak érezte magát, mély csalódás után. Az első versszakban a lírai én megtalálja Istent, ahogy „*csöndesen és váratlanul*” lép be a lírai én életébe, átöleli őt, mondhatni átjárja lelkét, egyesül vele. A következő strófa a konkrét pillanat további meghatározása: „*Nem harsonával, / Hanem jött néma, igaz öleléssel, / Nem jött szép, tüzes nappalon, / De háborús éjjel.*” Eszerint Isten nem a boldog pillanatainkban keres minket. Elkönnyvelhetőek az örömmel teli órák („*szép, tüzes nappalok*”) Isten ajándékaként, de mivel a Teremtő végtelenül jóságos, így nem kéri számon mulasztásunkat, amennyiben egy „*háborús éjjel*” örömünk lankadóban van. A „*néma, igaz ölelés*” az előző versszakra utal vissza, Isten szeretete a lírai én felé egyértelmű. „*Mert úgy szerette Isten a világot, hogy az Ő egyszülött fiát adta érte, hogy aki benne hisz, el ne vesszék, hanem örök élete legyen*” (Ján. 3,16)

Majd a harmadik versszak Pál történetét hozza példaul a lírai én megtérésére. A versben beszélő szemei úgy vakultak meg, ahogy Pál apostol szemei, de Isten igazi énjét, a jóságosat és a megbocsájtót, talán csak így láthatja meg az ember.

Az Úr érkezésében fényesen, nagyszerűen „érkezik” az Isten. A Sion-hegy alatt valamint Az Úr érkezése közös vonása, hogy Isten irgalmas. A nagy Cethalhoz című költeményben pedig ellenkezőleg: a Cethal, Ady képzeletének szüleménye is tükrözi, hogy Istenről alkotott képe itt erősen eltér a megszokottól. A cethal félelmetes, kiszámíthatatlan „rettentő Úr”, ami talán tükrözi azt, hogy Ady egész életében nem mert állást foglalni Isten

létezéséről, de folyamatosan, egész életében vágyott a hitre – a valódi hitre –, s kereste, fűrkészte az Istent.

Talán sokan vagyunk mi is hasonlóképpen. Óhajtjuk a mély hitet, s kutatjuk az Istent, akivel szeretnénk találkozni. Azzal az Istennel találkozni, akit mondjuk keresünk, vagy akit másképp várunk, olyan felejtethetetlen, mint egy gyümölcsöt megkóstolni, és az ízet sohasem elfelejteni.

-kz-

BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN

Adjak hálát Istennek mind!

A 192-es jegyzékszámú kantáta (*Nun danket alle Gott* – Adjak hálát Istennek mind) nagy bizonyossággal 1930-ban keletkezett – valószínűleg a Reformáció ünnepén hangzott el. A kompozíció vezérdallama Martin Rinckart 1636-ban íródott korálja, a kantáta szövege e korál eredeti három versszakára. A három strófa három nagyszabású tételben bontakozik ki. Érdemes megemlíteni, hogy az eredeti partitúra (ez tartalmazta az összes szólamot) és az énekkar tenor-szólamja elveszett, mindazonáltal az elkallódott szólam illúziót-keltően, majdnem hitelesen rekonstruálható volt.

1. Kórus: A sodró lendületű nyitótétel a koncertáló (más és más hangszercsoportokat versenyztetve kiemelő) zenekar és a korált megszólaltató, azt imitációkkal gazdagító énekkar együttműködéséből jön létre. Az eredeti koráldallam mindig a kórus legfelső szólamában, a szopránban hangzik el:

Jer, áldjuk Istent mind / Most szívvel, szájjal, tettel, / Ki rég' nagy dolgokat / Tesz velünk s mindenekkel, / Ki anyánk méhétől, / Majd gyermekkorunktól / Számptalan jót tett csak, / Mit most is gyakorol. (Liedemann Ákos fordítása) (A világhálón a teljes mű meghallgatható: <http://www.youtube.com/watch?v=9F9sVsAmbSk>)

2. Duett (szoprán–basszus): A (jelekkel kiemelt) eredeti koráldallam körbeírásával, kidíszítésével alkotja meg Bach az énekesek kezdődallamát:

A „boldog” (*fröhlich*) szót az önfeledt basszus nem kevesebb mint 41-hangú melizmával (dallamhajtással) teszi érzékletessé. Az ária második felében „fordul a kocka”: a szoprán itt a „minden vészből” (*aus aller Noth*) szövegrészt énekli sok hanghajtással, melizmatikusan – a bajok, szükségégek várható *nagy számára* utalva: *A jóságos Isten / Kísérje minden léptünk, / Hogy legyen boldog itt / A szívünk s békés éltünk. / Nagy irgalmából Ó / Bennünket szüntelen / A vészből kimentsen / S megtartson itt s ott fenn.*

3. Kórus: Az örvendező zárótétel – mintha egy szvitet keréketene le – táncjellegű, szökellő *gigue*, amelynek dallamában itt is felfedezhetjük az eredeti koráldallamot: *Most zengjen dicséret / Az Úrnak és Fiának, / S ki velük azonos, / Az egy Szentháromságnak / Az égi trónon fent, / Mint egykor kezdetben, / Most is és mindenkor / Vég nélkül szüntelen.*

Göncz Zoltán

„Aki hálával áldozik, az dicsőít engem, és aki az útra vigyáz, annak mutatom meg Istennek szabadítását.”
Zsolt 50,23

Füle Lajos
A hálából

*A hálából élünk, ha élünk.
Hála nélkül mi más az élet:
szakadéknyi mély hiányérzet,
mibe az ember beleszédül.*

INTÉZMÉNYEINK ÉLETÉBŐL

Fűtött Utca

Hajléktalan berkekben fogalom az, hogy „Fűtött” vagy „A Dankó”. Ahogy rá gondolok, szinte látom a hosszú, félhomályos hangárt. Hallom a „sok ember együtt” alapzajt, az állandó zibongást. Érzem a jellegzetes szagot, melyben nyomokban fellelhető a rezson rottyogó „majdnem friss” farhát, a rovarirtó, a fertőtlenítő, a reggelire osztandó tea, az izzadtság és lábszag, a felbőgött alkohol és a zuhany utáni olcsó dezodor is. Semmihez nem hasonlítható elegy ez.

Panni évek óta él itt párjával, Károllyal. 50-es éveite taposó, cérnavekony nő, fogatlan szájjal, átható kék szemmel. Üvegeznek. Azaz gyűjtik az üres flaskákat, sörös dobozokat. Ezek visszaváltásából tesznek szert némi jövedelemre.

Panni jobb felkarján, a „muszkli” helyén diónyi kezdeményből évek alatt csecsemőfej nagyságú daganat növekedett. Most már zavarja és vannak olyan pulóverek, amikbe nem fér bele. Tavasz elején kezdtem nógatni, nézesse már meg egy orvossal. Közölte, hogy nem szereti az orvosokat. Frappánsan rávágtam, hogy nem ölelgetni kell őket, hanem használni. Mígnem kiderült, hogy nincsenek rendben az iratai. Elvesztek, lejárta, stb. Mindennapos esemény ez a hajléktalan létben. Újabb hetek rábeszélése kellett, mire rászánta magát, hogy elintézi az iratokat. Egy kora nyári napon mérgesen magyarázva Károlynak, szembe jött velem az utcán. Kérdeztem, hogy mire haragszik. Kiderült, hogy majd egy órát várt az Okmányirodában és otthagya az egészet. Legfeljebb nem lesz személyije, dohogta, eddig is jól megvolt nélküle. Tipikus hajléktalan hozzáállás. Adj Uram, Isten. De azonnal! Ha csak később adod, nem várom meg, mert várni, azt nem bírok!

Megint hosszas rábeszélés, általam logikusnak vélt érvek, miszerint: minden hivatalban sok ember van, de senkinek, így neki sem nyitnak külön hivatalt, mindenki kivárja a sorát. Kénytelen lesz ő is. Mostanra immár (heuréka!), megvan minden papír. Igen ám, de jön a tél és a hidegben megfázik a seb, mert biztosan le kell műteni. Így azután várunk tavaszig, mondta, amikor a múlt héten találkoztunk. Tehát marad Panni és vele a daganat is tavaszig a Fűtöttön. Akkor majd újra kezdem...

A Fűtött Utca mindenki számára világos, előre meghatározott rend szerint működik. Az ébresztés után reggel 6-ig el kell hagyni az intézményt, amit megszállnak a takarítók. Fertőtlenítővel lemossák az egymás mellett sorakozó emeletes vaságyakat, a rajtuk lévő, műbőrrel bevont matracokat, a sárga keramitkockás burkolatot. Sorra fertőtlenítik a vécéket, a konyhát. A nagynyomású vízszugár szinte leborotválja a piszkot. Utána felszórnak mindent rovarirtó porral.

Az emberek addig az 5 verébbe várnak. A Kávézó az 5 verébhez nevű „vendéglátó ipari egység” bejárata szomszédos a Fűtött nagy vaskapujával. Saját üzemeltetésben működik. Vethetnek többféle kávé, van üdítő, csoki, ropik, s ami nagyon fontos, kapható szálanként a cigi. Sokszor nem telik egy egész dobozra.

1/27-től már lehet visszajönni. Elkezdődik a „felírás” a nappali melegedőre. A szociális munkások elkészítik a TAJ alapú napi jelentést a KENYSZI-nek. A Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről azért fontos, hogy a hajléktalanok egy adott helyen vegyék igénybe a szolgáltatásokat, ne ebédeljenek például két helyen is, mert ezt az állam nem dotálja. A reggeli felírásnál kapják meg a hajléktalanok az ebédjegyeket is.

Az ügyeletes szociális munkások egyenként nézik át az emberek két, a Fűtött utca számára legfontosabb iratát. Az első a tüdőszűrő igazolás. Az érvényessége fél év, de többnyire sokkal hamarabb elvész, vagy szétronnyolódik. Három nap türelmi időt kap ilyenkor a hajléktalan, hogy újra beszerezze.

A másik irat a „kutyanyelv”. Ez a kis papírcsík is arról tanúskodik, hogy a gazdája tetű- és ruhátka mentes. A vizsgálatot a Fűtött Utca szociális munkásai végzik helyben, egy, a célra kialakított kezelőben. Erre önvédelemből van szükség. Ha élősködőt találnak a szociális munkások, le is kezelik az illetőt. Ennek a szintén heti rendszerességgel kötelező vizsgálatnak tudható be, hogy a Fűtöttön nagyon ritka a tetves haj, s ha elő is fordul, rögtön észreveszik és orvosolják, megakadályozva a továbbterjedést. Akkor is végezték ezt a vizsgálatot, amikor még volt ÁNTSZ. Ám sajnos – a szakma nagyon nem örült ennek – hetekkel ezelőtt megszüntették a tisztasági fürdőket.

A budapesti hajléktalan szállók közül nálunk van egyedül ilyen vizsgálat. Előfordult, hogy másik szervezet menedékhelyéről szerettek volna átküldeni kollégák hajléktalant vizsgálatra. Összedolgozunk, és jó is a kapcsolat mindegyik hajléktalanokat segítő intézménnyel, de erre a plusz feladatra nem vállalkozhattak szociális munkásaink, mert sem idejük sem „hivatalos” képzettségük nincs erre, s most hogy az ÁNTSZ-ben megszűntek a kezelők, már senkinek nincs.

A tetvek terjedését sikeresen megakadályozzák, ám a poloskákkal sajnos nem bírnak el. Havi rendszerességgel jönnek a rovarirtó cég szakemberei és permeteznek. Lefújnak mindent. Szó szerint mindent, mégis mindig marad poloska az öreg falak repedéseiben. Egy pár csípés rendre előfordul, de a folytonos és módszeres irtás megakadályozza a túlszaporodást.

7 óra van, esős reggel. Sándor is áll, pontosabban ott inog a sorban. Várja a felírást, ő is régi vendége a Fűtött Utcának, gondosan előkészítette a papírokat. Lengeti a bal kezében, jobbjaival támaszkodik, kell is neki... Éveken át többször volt részeg, mint józan. Mostanában mintha kevesebbszer és kevesebbet inna, igaz beteg is, sánta is, sok a jóból... Most sem ivott túl sokat, vidáman csillog a szeme, dicsérgeti a szociális munkások frizuráját (persze a nőkét), széles mosollyal, fennhangon felajánlja, hogy bármikor, bármelyiküket elveszi feleségül. Ahányszor csitítani próbálják a kollégák, annyiszor lengeti szélesen a papírjait, s röstelkedő huncut mosollyal teszi hozzá: „ugyanmá’!” Mindig ezt a két szót. Ha sokkal többet iszik, mint amennyit lábon elbír, elkezd füttyögetni. Felbukik az utcán, fetreng egy kicsit és közben füttyöget. Ilyenkor a társak szólnak az ügyeletesnek. A történet rendre úgy folytatódik, hogy két markos kolléga érte megy és állapotától függően vagy a hóna alá nyúlva, vagy kerek kocsin behozzák a hangárba. Leraknak a földre egy matracot és megpróbálják rábírní Sándort, hogy maradjon rajta. Nem mindig sikerül...

Ő a kezelhetőbb fajtából való részeg, többnyire mosolyt csal a szociális munkások arcára, de vannak agresszívok is, akikkel bizony sokkal nehezebb. Nagyon kevés olyan hely van, ahová a hajléktalan bemehet ittasan. Ide lehet. A Fűtött Utcán az az elv, hogy ezt a tetőt mindenki megérdemli a feje fölé. Sokkal inkább legyen idebent, akár részeg, akár nem, mint kint, ahol kirabolhatják, leüthetik, s ha hideg van, meg is fagyhat.

A szociális munkások dolga nem könnyű. A napi rutint gyakran tarkítják váratlan események. Az alkoholistákra jellemző epilepsziás rohamtól, a viszonylag ártalmatlan civakodáson át, a heves ordítózásokig széles a skála. A magánéleti gondokat is meg kell hallgatniuk, s a hajléktalan szeret mesélni. Jó percek ezek. A szociális munkások tudják, milyen fontosak a rövid beszélgetések. A „valaki törődik velem”, a „fontos dolgot mon-

dok el”, az „érdekel valakit a sorsom” érzés önbizalmat, önbecsülést ad, az amúgy sok helyről elkergetett, kitzsított, az átlagpolgár által megvetett embereknek. Nagyon fontos, hogy a hajléktalanokkal hogyan találjanak hangot, mert a szociális munkás nem félelmetes kápo, akinek korlátlan hatalma van felettük, de nem is haver, akivel együtt isznak a kocsmában. Vékony az a mezsgye, amelyen szociális munkásaink haladnak, tekintélyt szerezve úgy, hogy közben ne alázzák meg őket, érvényesíteni az akarataikat úgy, hogy a hajléktalanok belássák, a szabályok az ő érdekükben vannak. 24-48 órás beosztásban dolgoznak, főiskolai végzettséggel. Keresetük inkább van 100 ezerhez közel, mint 150 ezer felett. Sajnos sehol a világon nem fizetik jól ezt a munkát. A helyzetük – egyre jobban ezt érzik – bizonytalan.

A MET vajon meddig bírja az anyagi terheket így, hogy megszűnt az egyházi státusz? Meddig lesz minderre pénz? Eddig a hajléktalanok ellátásában minden változatlan, a fizetésük is megérkezik mindig. De mindnyájukban az a kérdés motoszkál, hogy meddig? Egyikük azt mondta nekem, csak abban reménykedik, ha megszűnik a Fűtött Utca, időben szólnak nekik, hogy állást találjanak valahol.

Minden reggel többnyire négyen kezdenek, kora délután csatlakozik az ötödik kolléga, akivel az V. kerületi Önkormányzattal megkötött szerződés alapján ellátják a belvárosi utcákon élő hajléktalanokat. Minden nap visznek nekik az „utcás kocsi” teát, konzervet, kenyert, a hidegben takarókat. Az ügyelőben ott a belvárosi térkép a falon, az egyes utcáknál gombostűvel rögzített lista az ott élő hajléktalanok neveivel. Néha sikerül rávenni őket, hogy bejöjjenek a Dankó utcába. Ki orvoshoz, ki zuhanyozni, ki csak ruháért.

A reggelit fél 10-kor osztják. Hosszú sor áll. Egy pohár tea, két szelet kenyér, egy evőkanálnyi margarin a fejadag. Nagy az öröm, ha valamelyik környékbeli pékség az előző napról maradt péksüteményeit elhozza. Túrós táskák, kakaós csiga, kifli, zsömlé, kuglófszelet jelenti a változatosságot.

Minden kedden és csütörtökön 10-12-ig van ruhaosztás. A hangár végében van a ruharaktár, ahová zsákszámra érkeznek az adományok. Hála Istennek, néha annyi, hogy lépni sem lehet tőlük. A két raktáros szortíroz, hajtogat: férfi, női, nadrág, pulóver, kicsi, nagy, közepes, nyári, téli, átmeneti, stb. Már követni sem tudom, hány kategória cetlijei ragasztattak fel a rengeteg polcra, ahol példás rendben sorakoznak a ruhák, cipők. Mindenesetre, amikor itt az osztás ideje csak rápillantanak az illetőre, szaladnak, s már hozzák is a kívánt darabot a megfelelő méretben.

Anna néni most épp örül. Ritkán adódik, hogy akad valami az ő méretében. Az asszony legalább 140 kiló. A raktárosok oda is figyelnek, s ha akad néha óriási pu-

Fotó: Koléner Anita

lóver, póló, nadrág, ami jó lehet rá, azt félre is teszik. Most egy jó póló és egy cicanadrág a zsákmány. Fel is próbálja, kényelmes. Anna néni amúgy mindig panaszkodik. Persze ez rendes állapota a hajléktalanoknak, de Anna néni mindenkin túltesz. Nála nincs olyan, hogy azt mondaná: megvagyok. Többnyire Gyulával, a férjével van gond. Gyula sokat cigizik és szeret, pontosabban, csak szeretne inni. Anna a „pénzügyminiszter”, így azután hol kap a Gyula felesre valót, hol nem. Ebből akad nézeteltérés kettejük között, nem is kevés. Így azután Anna néni, hol „együtt van” a Gyulával, hol „külön van” a Gyulától. Anna sokszor beteg. Hol a cukra nagyon magas, hol a vérnyomása, hol tüdőgyulladás van. Néha szünni nem akaró köhögés rázza napokig. Rendesen átjár az orvoshoz, de a gyógyszert csekélyke pénzéből nem mindig sikerül kiváltani. Mozogni csak keveset tud a súlya miatt, de miután keveset mozog, sokat alszik, a súlya egyre nő. Ördögi kör ez. Annak idején albérletben laktak, picike ház volt, de jó. A Gyula dolgozott, ki is tudták fizetni. Azután a tulajdonosok eladták, nekik menniük kellett. Nem találtak hasonlót. Jöttek a Fütött Utcára. Azután nagy elhatározásra hazaköltöztek Rakamazra, a lányukhoz, de nem egyeztek a vejükkal, a négy kisgyerekre is nagyon fárasztó volt vigyázni, pénz sem volt, a kis nyugdíjat is elszedte a lánya, így azután visszajöttek és itt rekedtek a Fütött Utcán. Anna néni nem nagyon bizakodik. Télen meghalt az édesanyja, onnan örökölt majd úgy 1 millió forintot, de az önálló lakásra ez kevés, albérletre is az, mert hamar elfogy, így azután Anna úgy döntött, hogy majd mindig kiveszi a kamatát. A milliót meghagyja tartaléknak. Legyen öt majd miből eltemetni.

12 óra. Indul az első csoport a Dankó utcán a három kapuval arrébb lévő étkezőbe. A reggeli felírásnál színes cetliket kapnak. Ez az ebédjegy. Egymás után jönnek a pirosak, kékek, sárgák, zöldek, húszan, huszonöten

indulnak egyszerre. Ki megeszi ott helyben, ki áthozza kis műanyag dobozban.

Már 1 óra van. „Könyvtár!” Hallani a kiabálást. A szociális munkás kinyitja a hangár elején lévő három szekrény ajtaját. Négyen-ötven mindig válogatnak. A krimik, az indiántörténetek, a mesék kelendőek.

A szociális iroda is nyitva. Ketten dolgoznak itt. Segítenek a hajléktalanoknak elveszett irataik pótlásában, de főként abban, hogy mindezt ingyen tehessék, mert kifizetni nem tudnák, s az iratok sajnos gyakran elvesznek. Nagyon fontos a TAJ kártyáik érvényesítése. Félévente kell újból igazolni, hogy még mindig nincs munkájuk, munkáltatójuk, aki fizetné a társadalombiztosítást. Igazolást állítanak ki arról, hogy X.Y. valóban hajléktalan, a Fütött Utcán tartózkodik. Ezzel a papírral segínyt kaphat a Könyves Kálmán körüti Hajléktalanok Információs Irodájában.

Imre „ki van tiltva” a Dankó utca 9-ből. Meglehetősen ittas állapotában rémesen viselkedett. Ez ilyenkor jogos büntetés. Igen ám, de ebben az épületben van az orvosi rendelő is. Onnan viszont nincs kitiltva, sőt orvoshoz mennie kell elég gyakran, mert súlyosan epilepsziás, valamint a lába is fekélyes, állandóan kötözni kell. Ha a Fütött Utcán (Dankó u.15.) épp nincs ráérő szociális munkás, akinek a felügyeletével eljut a rendelőbe, akkor nem mehet. Csapda ez a javából. De Imre majdnem mindig megoldja. Szesztől vörös fejét kicsit félrebillenti, zavarosan vizenyős kék szemét alulról felfelé irányítva kéri a kíséretet. Én mindig kötélnek állok. Sokszor láttam habzó szájjal a földön vergődni egy-egy epilepsziás roham alatt. Alig vártuk, hogy átérjen az ügyeletes orvos és belebökje a Seduxent, olyan ijesztő a látvány. Arról nem beszélve, hogy Imre évek óta működik így. Ha pénzhez jut megveszi a gyógyszert, de nem szedi be, hanem iszik egy pár napig. Utána menetrendszerűen jön a roham, azt túléli, utána szedi a gyógyszert és minden rendben. Majd ismét jön a rokkantnyugdíj és kezdődik minden elölről. Azt százszor elmondtuk neki, hogy bármelyik újabb rohamába belehalhat, pontosan tudja. Nem érdekli.

Délután 3 körül a nők felmehetnek az emeleti női hálokba, a férfiak lent maradnak, mindenkinek el kell foglalnia az ágyát és ott kell maradni. Aki nem tölti bent az éjszakát, annak el kell hagyni a Fütött Utcát, mert végéhez közeledik a nappali melegedő.

½ 4-kor újból összeírják a szociális munkások a jelen lévőket, ágyról-ágyra járva. Az újonnan jötteket is felírják. Megy az újabb létszájmjelentés a KENYSZI-nek. Innentől a Fütött Utca éjjeli menedékhelyként funkcionál. A kapu bezárul, s csak negyed óránként nyitják, az újonnan érkezőknek. Két kolléga elmegy a belvárosi utcás körútra. Későn jönnek vissza, sokan várnak rájuk...

Tárkányi Adrien

ÍGY ÍRUNK MI

Hála és hálaadás a Bibliában

A hálaadás, ha egy mondatban akarjuk kifejezni, mindig a szeretetre, természetesen elsősorban Isten, de nem mellékesen embertársunk szeretetére adott válaszuk. Izrael népe úgy adott hálát az Istennek, hogy állandóan dicsőítette és magasztalta Jahvét. Ez volt a *todah*, ami elsősorban köszönetet jelent. E szóval jelzi a hívő izraelita, hogy Isten szavával, tettével vagy hallgatásával, rejtőzésével találkozott, e megnyilatkozással elsősorban köszönetet mond ezért, dicséri Istent és megvallja hitét.

A *hálaáldozat*, amelyet *békeáldozat*, *dicsérő*, *dicsőítő áldozat*, *közösségi áldozatnak is fordítanak*, a Tóra egyik központi fogalma, amely elsősorban az Istennel kötött szövetséggel állt kapcsolatban. Az ünnepzáró hálaáldozat pecsételte meg a szövetséget és a békét Isten és választott népe között, amely a népet természetesen hálára kötelezte.

Az exegéták között teljes az egyetértés abban, hogy Mirjam hálaéneke (2Móz15,1-21) a legősibb megfogalmazása a csodás tengeri átkelés, illetve az egyiptomi fogságból való szabadulás miatt érzett hálának. Természetesen hála illette az Istent akkor is, ha a közösség számára biztosítva volt az élelem, ezért az aratási hálaadó ünnepen szintén hálaáldozatot mutattak be.

Az egész Ószövetség egyik leghíresebb hálaéneke Annáé (1Sám 2,1-10), az eddig gyermektelen asszony ujjongó örömeinek és hálájának himnikus szépségű kifejezése, ennek egyenes folytatása lesz majd az Újszövetségi Magnificat. Az ószövetségi hálaénekek közül meg kell említeni még Dánielét (Dán 2,20-23), és természetesen a hálaadó zsoltárok sokaságát (Zsolt 33,3; 68,31; 34,9; 105,21; 137,6; 70,19; 125,2; 88,9; 98,3; 110,9; 88,11). Ezek közül is kiemelkedik a 136. és a 148., amely az egész teremtett világot hálaadásra hívja.

A Hálaadás völgye elnevezéssel a 2 Krón. 26-ban találkozhatunk, Jósafát adott hálát ott az Úrnak az egyik nagy győzelméért

Amikor elkészült a hetvenes fordítás, tehát a héber Bibliát görögre fordították, a hálaadás fogalmát az eukarisztia szóval adták vissza, majd ezzel a szóval illették az Úrvacsorát is.

Az Újszövetség leghíresebb hálaadó énekei a már említett Magnificat (Lk 1,46-55), amely Mária válasza az öt

köszöntő Erzsébetnek. Mária magasztalását a hálaadó zsoltárok és az Anna hálaének újszövetségi foglatának is tartják. Nem kevésbé ismert és szép Zakariás hálaéneke (Lk 1,69-79), amely a Mise benedictus tétele lett.

Pál levelei gyakran kezdődnek és fejeződnek be hálaadással, melyben mindig Jézusra hivatkozik. „Adjatok hálát mindenért, hiszen Isten ezt kívánja tőletek, akik az Ő Jézus Krisztusához tartoztok” (1Tesz 5,18). „Legyetek kitartók és éberek az imádságban és a hálaadásban” (Kol 4,2). Pál szerint Jézus követőinek alapmagtartása a hálaadás. „Legyetek hálásak. Éljen bennetek elevenen Krisztus igéje. Tanítsátok és intsétek egymást nagy bölcsességgel. Énekeljétek hálás szívvel zsoltárt, himnuszt és szent dalokat Istennek. Bármit szóltok és tesztek, mindent az Úr Jézus nevében tegyetek s adjatok hálát általa Istennek, az Atyának” (Kol 3,15-16).

Az Isten iránti szeretet és hála alapja mindenekelőtt Isten dicsőségének és létezésének ismerete: „Hálát adunk neked mindenható Urunk, Istenünk, aki *vagy és aki voltál*, mert átvetted a hatalmat és uralkodol” (Jel 11,17).

Az emberek iránti háláról sokkal ritkábban esik szó a Bibliában, ahol az emberek ajándékai is Isten ajándékainak, „felülről való, a világosság Atyjától alá szálló” adománynak számítanak (Jak 1,17). Pál azonban az emberektől kapott jótéteményekért is kifejezi háláját (Róm 16,3). Erkölcsi hiányosságnak nevezi a hálátlanságot, és a végső idők, meg a pogányok bünei közé sorolja (Róm 1,21; 2Tim 3,2).

És hogy nekünk, embereknek milyen nehezünkre esik nem hálátlannak lenni, jól mutatja F. M. Dosztojevskij megállapítása, aki az embert egyszerűen két lábon járó és hálátlan lénynek definiálja. Mindenképpen figyelnünk kell tehát arra, hogy se Istenhez, se embertársunkhoz ne legyünk hálátlanok.

Berezcky Géza

„Az Isten iránti szeretet akkor tiszta, ha az öröm és a szenvedés egyenlő hálára indít.”
(Simone Weil)

GONDOLKODJUNK!

Vizsgálódás az erkölcsi erény eredetéről

(Gondolatok Mandeville után szabadon)

„Az ember különféle szenvedélyek összessége! Ezek a tulajdonságaink, amelyek miatt mindnyájan szégyenkezést színlelünk, egy virágzó társadalom legfőbb támaszai”- írja bevezetőjében Mandeville, miközben azt vizsgálja, *hogyan tanítható meg az ember (kiválóbb tulajdonságok nélkül is) arra, hogy önnön tökéletlenségében is különbséget tudjon tenni bűn és erény között.*

Amikor *embert* mond, külön kihangsúlyozza, hogy nem zsidóra vagy keresztényre gondol, hanem a természetes állapotában levő, az igaz istenség fogalmát nem ismerő emberről beszél.

Természetes életkörülmények között, tömeges és békés együttélésre azok a teremtmények alkalmasak leginkább, amelyek legcsekélyebb jeleit mutatják az értelemnek, mivel nekik van a legkevesebb kielégítésre váró igényük. Minden oktalan állat, csupán a maga kedvét keresi, és nem az értelemnek, hanem kizárólag természetes ösztöneinek indíttatásait követi.

Egyetlen faj sem alkalmatlanabb – valamilyen kormányzat zabolája nélkül – nagy sokaságban egyetértve élni, mint éppen az ember, azonban olyan tulajdonságai vannak jók, vagy rosszak, hogy egyedül őt teszik képessé, *társadalmi lényvé* válni.

Az ember roppant önző és makacs egyszersmind agyafúrt állat.

Minden korok törvényhozói és bölcsei, akik a társadalom kiépítésén fáradoztak, arra törekedtek, hogy az irányításuk alatt élőkkel elhitessék: számukra előnyösebb saját kívánságaikat legyőzni, mint kielégíteni, és hogy a közjó érdekeit fölé kell helyezni saját egyéni érdekeiknek. Az nem valószínű, hogy az irányítás alatt élők bárki rá tudta volna venni természetes hajlamaik megtagadására, ha nem mutattak volna fel nekik valami egyenértékű kárpótlást jutalmul azért az erőszakért, melyet önmagukon elkövettek. Mivel annyi valóságos ellenértéket még sem adhattak, amennyi mindenkit kárpótolta volna, kénytelenek voltak egy képzeletbelit kitalálni.

A törvényhozók megvizsgálták az emberi természet erősségeit és gyarlóságait és kiderült: Senki nem lehet olyan barbár, hogy a dicséretnek ne örülne és nem olyan alávaló, hogy a megvetést eltűrje, tehát a hízélgés a leg-erősebb érv az emberi teremtmények számára.

Magasztalni kezdték az emberi természet magasabbrendűségét az állatoké felett. Ezernyi dicsőimnusz zengtek a lélek erejéről. Elkezdtek oktatni őket a becsület és szégyen fogalmaira ezt, mint minden rosszak legrosszabbikát idézve, amazt, pedig a legfőbb jónak aposztrofálva. Elismerték ugyan, hogy a természet indíttatásai igen erősek, és annak bemutatására használták érvként, milyen dicsőséges a természet indíttatásainak ellenállni, másfelől milyen megvetendő engedni nekik. Ezen túl, hogy versengést keltsenek az emberek között, felosztották az egész fajt két nagymértékben különböző osztályra.

Az egyik alávaló alantas gondolkodású hitványakból áll, nincs magasabb céljuk saját érdeküknél, fajtájuk szégyenére vannak, és emberi alakjuk ellenére csak külső vonásokban különböznek az állatoktól.

A másik osztályt emelkedett lelkű lények alkotják, az ész erejével ellenállnak leghevesebb hajlamaiknak, mások békéjének előmozdítására, közjóra és saját szenvedélyeik legyőzésére törekednek. Ezeket nevezték magasrendű fajtájuk igaz képviselőinek.

Ahogy az állatfajnál a legkitűnőbb egyedek mutatják fel a fajra jellemző legkiválóbb értékeket, úgy az emberek, (*mint a legtökéletesebb állatfaj*) között is a legderékabbak közül sokakat rá lehet bírni, hogy vállaljanak minden nehézséget. Elviseljének minden alkalmatlanságot azért a gyönyörűségért, hogy a második osztály tagjai közé számítsák őket, és amazok kiváltságait mind maguknak tulajdoníthassák.

Akiből hiányzott akár a kellő büszkeség, akár az elegendő akaraterő, hogy legdrágább kívánságaikat rendre elfojtsák, ugyanakkor szégyellték megvallani, hogy ők bizony a megvetendő nyomorultak osztályhoz tartoznak, azok már csak önvédelemből is, a többiek szájíze szerint beszéltek. Takargatva tökéletlenségeiket, hangosabban dicsőítették az önmegtagadást és a közérkölcöket, egyikük se mert nyíltan ellentmondani az súlyos bűn volt. Ily módon törték (vagy törhették) meg a vadembert.

Az erkölcs első alaptételeit – melyekkel az ügyes politikusok egymás számára hasznossá és ugyanakkor kezelhetővé tették az embereket –, elsősorban arra eszelték ki, hogy a becsvágyók minél több hasznot húzzanak társaikból, és az alávetettek minél nagyobb tömegeit irányíthassák könnyedén és biztonságban.

Az emberek előbb-utóbb felismerték, hogy amikor megfékezik, vagy legalábbis nagyobb körültekintéssel él ki hajlamaikat, tengernyi bajt kerülnek el, és megmenekülnek sok kellemetlenségtől, ami általában együtt jár a gyönyörök túl mohó hajszolásával. Egyetértettek abban is, hogy BŰN-nek kell nevezni minden cselekményt, amellyel az ember a közjót kirekesztve saját vágyait szolgálja.

ERÉNY nevet kell adni viszont minden tettnek, mi a jóra való racionális törekvés eredményeként – a természet ösztönözésével ellenkezően – a mások javát, vagy a szenvedélyek, legyőzését szolgálja.

Bálványimádó babonák és a Legfelső Lényről alkotott képzetek nem voltak alkalmasak az erény vágyát felkelteni az emberben, inkább a durva és primitív tömegek rémisztgetésének vagy szórakoztatásának feleltek meg.

Az egyiptomiak istenné avattak minden undok szörnyet, még a maguk vetette hagymát is imádni kezdték; ugyanakkor országuk volt leghíresebb melegágya a világon a tudományoknak és művészeteknek.

Nem volt állam, királyság az ég alatt, amely több, vagy nagyobb példájával szolgált volna az erkölcsi erényeknek, mint a görög, vagy a római birodalom, különösen a római; mégis milyen lazák, képtelenek és nevetségesek voltak elképzeléseik a *szent dolgokról!*

Az érdemet jutalmazták, ami oly sokukat vitte az önmegtágadás csúcspontjára, pedig az nem más, mint ügyes alkalmazása a hízélgésnek, mellyel a leginkább hatni lehetett az emberi büszkeségre.

Ebből látható, hogy nem valamelyik pogány vallás, vagy bálványozó babonáság vette rá elsőként az embert vágyai feladására és legkedvesebb hajlami elfojtására, hanem körültekintő politikusok ügyes irányítása.

Nincs ember, még ha a legkiválóbb képességű és átható szellemű is, aki teljesen fel lenne vértézve a hízélgés varázslatos hatalma ellen, ha azt ügyesen és alkatához szabva alkalmazzzák. Minél általánosabb a hízélgés, annál kevésbé fog gyanút, akit megcéloztak vele.

Az emberek gyakran megváltoztatják szándékukat, és hajlamaik ellen is cselekszenek csak azért, hogy egyesek szemében továbbra is olyanoknak tűnjenek, amiről, maguk is jól tudják, nem felel meg a valóságnak.

Ezért rajzolják a bölcs moralisták angyalnak az embert, remélve, hogy legalább egyeseket rávisz a büszkeség e gyönyörű példaképek, az ő állítólagos képmásuk utánzására. Mandeville szerint az emberi ösztönök zabolátlan kiélését korlátozó erény – még ha hízélgés is az alapja – jelentős szerepet játszott az ókori kultúrák kialakulásában, valamint ha az erkölcs pusztán illúzió volna, akkor is jótékony hatású, mert arra ösztönöz, hogy javítsunk önmagunkon és segítsünk másokon.

Lakatos Anka

Fohász

*Uram, nem csodáért és látomásokért fohászok, csak erőt kérek a hétköznaphoz.
Taníts meg a kis lépések művészetére!*

Tégy leleményessé és ötletessé, hogy a napok sokféleségében és forgatagában idejében rögzítem a számomra fontos felismeréseket és tapasztalatokat!

Segíts engem a helyes időbeosztásban!

Ajándékozz biztos érzéket a dolgok fontossági sorrendjében, elsősorban

*vagy csak másodrangú fontosságának megítéléséhez!
Erőt kérek a fegyelmezethez és mértéktartáshoz, hogy ne csak*

átfussak az életen, de értelmesen osszam be napjaimat, észleljem a váratlan örömeiket és magaslatoikat!

Őrizz meg attól a naiv hittől, hogy az életben mindennek simán kell mennie!

Ajándékozz meg azzal a józan felismeréssel, hogy a nehézségek,

kudarok, sikertelenségek, visszaesések az élet magától adódó

ráadásai, amelyek révén növekedünk és érlelődünk!

*Küldd el hozzám a kellő pillanatban azt, akinek van elegendő bátorsága és szeretete az igazság kimondásához!
Az igazságot az ember nem magának mondja meg, azt mások mondják meg nekünk.*

Tudom, hogy sok probléma éppen úgy oldódik meg, hogy nem teszünk semmit.

*Kérlek, segíts, hogy tudjak várni!
Te tudod, hogy milyen nagy szükségünk van a bátorságra.*

Add, hogy az élet legszebb, legnehezebb, legkockázatosabb és legtörékenyebb ajándékára méltók lehessünk!

Ajándékozz elegendő fantáziát ahhoz, hogy a kellő pillanatban és a megfelelő helyen – szavakkal vagy szavak nélkül – egy kis jószágot közvetíthessek!

*Őrizz meg az élet elszalasztásának félelmétől!
Ne azt add nekem, amit kívánok, hanem azt, amire szükségem van!*

Taníts meg a kis lépések művészetére!

Antoine de Saint-Exupéry

HÍRMOZAIK

Közgyűlés

Kisvárdán tartotta éves közgyűlését a MET október 4. és 6. között. Szó esett gyülekezeteink életéről, oktatási és szociális intézményeink jelenéről, jövőjéről. Az özszejövetel záróeseménye a kisvárdai újonnan kialakított kápolna ünnepélyes avatója volt.

A küldöttek egyben az alábbi közleményt adták ki:

„A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség 2012. október 4-6. között tartotta rendes Évi Közgyűlését.

1. A tanácskozó és törvényhozó zsinat határozatban emlékezett meg arról, hogy az egyházat, évekig tartó üldözés után, harmincegy évvel ezelőtt, 1981. október 1-i hatállyal ismerte el az akkori magyar állam. A 2010 óta működő jelenlegi kormány és parlament új egyházi törvényét, mellyel – többek között egyházunkat is – megfosztották szerzett jogaitól, és egyesületi létformába kényszerítették, alkotmány sértőnek tartjuk. Folyamatosan és minden méltó eszközzel küzdünk a jogtalan helyzet megváltoztatásáért.

2. A Közgyűlés ünnepi üléssé alakulva, október 6-án, az Egyház folyamatos működésének szép bizonyítékként felszentelte a teljesen átépített és felújított kisvárdai gyülekezeti házát és templomát.

3. A Közgyűlés megdöbbenésének ad hangot amiatt, hogy a kormány szóbeli, majd írásos ígérete ellenére mind a mai napig nem kötötte meg egyházunkkal a mintegy három ezer hátrányos helyzetű gyermeket érintő közoktatási megállapodást. Szomorú folytatása ez annak, hogy f. év januárjától az évtizedek óta államtól átvállalt szociális feladataink kiegészítő támogatását leállították, veszélybe sodorva mintegy ezer fő idős és mélyszegénységben élő személy sorsát.

4. A Közgyűlés kiemelten foglalkozott (gyöngyöspatai és más cigányellenes intézkedések és zaklatások ismertetése mellett) sárkeresztúri roma testvéreink példátlan hatósági bántalmazásának kérdésével is. Az itt élők némelyikét minden indok nélkül érte rendőri brutalitás, sőt, a hatóság a panaszra a sértettekkel szembeni eljárással reagált. A Közgyűlés elfogadta azt a tervet, hogy a legkiszolgáltatottabb roma közösségek védelmére és szolgálatára szorgalmazni kell helyi gyülekezeti központ létesítését.

5. A Közgyűlés kifejezte szolidaritását a megölt örmény katonatiszt gyilkosának szabadon engedése miatt megbántott örmény néppel szemben. Az Egyház támogatja a békásmegyeri gyülekezeti nap f. hó 7-én ünnepi örmény-magyar istentisztelettel való megtartását, és az

egyház elnökének Örményországba tervezett jószolgálati utazását.

6. Az egyház legfőbb testülete döbbenetesen értesült Kerényi Andrásnak a Budapesti Zsidó Hitközségek dél-pesti körzete elnökének a minap történt utcai bántalmazásáról. Az egyház kifejezi az érintett és a zsidó közösség melletti szolidaritását és elítéli a gaztettet. Ugyanakkor aggasztónak tartjuk a hatóságok által időnként tehetetlenül szemlélt és túrt egyre nyíltabb antiszemita és kisebbség ellenes jelenségek erősödését.

7. A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség Közgyűlésén a gyülekezeti és bizottsági beszámolóban adott jelentést az Egyház elmúlt évben végzett lelki, szociális, társadalmi és oktatási szolgálatáról és tett hitet az Istentől kapott megbízatás folytatása mellett.

Kisvárdá, 2012. október 6.

Iványi Gábor elnök”

***

Örömnepünk van ma... – Beszámoló a kisvárdai templomavatásról

Így kezdődött a bejelentés a MET kisvárdai Galilea Háztemplom felszentelő istentiszteletén 2012. október 6-án. Örömnep volt, mert eljött egyházunk elnöke, évi közgyűlésünk minden képviselője, gyülekezeteinkből és más egyházakból, szervezetekből, Hollandiából meghívott vendégeink, barátaink mintegy százötven fős serege.

Örömnep volt azért is, mert gyülekezetünk, körzetünk már régen vágyott templomra. Épületünkben harminc éve folynak istentiszteleti alkalmak, de ezeknek előbb az egyik, majd a másik verandán tudunk csak helyet adni, s bár sokszor vigasztaltuk magunkat azzal, hogy az Úr tornácát említi több zsoltár is mint áldott helyet, de a 3 méteres szélesség nem volt elég ünnep, keresztelés vagy úrvacsora alkalmához. Örömnepünk van ma... – és azóta is, hiszen a gyülekezet birtokba vette, használja, kihasználja az új templom, udvar, torony adta lehetőségeket. Sokan dicsérik, megnézik, közénk ülnek a padokban, de olyan is van, aki kisvárdaiaként azt hiszi, csak most kezdődik a szolgálat egy új lelkész beiktatásával.

Örömnepünk van ma ... – és lesz mindig, mert tudjuk: testvéri szeretetet és áldozat tette lehetővé azt, amivel megajándékoztatok bennünket. Ígérjük, folytatjuk

azt, ami ünnepi istentiszteleten is elhangzott: „*Igével, imádsággal, énekkel és áldásokkal szenteljük meg az Úr házáat!*”

Iklódy László, kisvárdai lelkész

***

Látogatás Örményországban

Egyházunk elnöke Iványi Gábor Jerevánba utazott néhány napra Deák Gábor újságíró, Sz. Bíró Zoltán történész és Ungváry Rudolf író társaságában. A küldöttség tagjai virágot helyeztek el Gurgen Margarjan sírján.

Mint ismeretes, a Magyarországon tanuló örmény fiatalembert származása miatt álmában brutálisan meggyilkolta az azeri Ramil Szafarov. Tettéért hat évvel ezelőtt a magyar bíróság életfogytiglanra ítélte, ám a kormány nemrégiben átadta Azerbajdzsánnak, ahol nemzeti hősnak kijáró fogadtatásban volt része. Ez a lépés nagy botrányt kavart világszerte.

A küldöttség közleményében szégyenletesnek nevezte a magyar kormány lépését.

(Október 7-én vasárnap a békásmegyeri Megbékélés Házában örmény istentiszteletre került sor.)

***

Mindennapi hitünk

A fenti címmel tartottuk meg október 20-án immár hagyományossá vált őszi női találkozónkat Budapesten. „*Valamit mond néktek, megtegyétek!*” (János 2,5) – ez volt összejövetelünk mottója. Mintegy harmincan gyűltünk össze az ország minden tájáról, hogy arról beszélgessünk, hogyan éljük meg hitünket a mindennapokban. Az alábbi témákkal foglalkoztunk csoportokban:

1. „Hallott felőle egy asszony...” (Márk 7,25-30)
2. „Kicsoda illette az én ruhámat?” (Lukács 8,43-48)
3. „Meddig szenvedlek titeket?” „Mi miért nem üzhettük ki?” (Márk 9,17-27)
4. „Valamit mond néktek, megtegyétek...” (János 2,1-10)

Ezek közös feldolgozása után délután Muntag Ildikó vezetésével bibliodramán vettek részt az egybegyűltek. Feltöltődve térhetett haza, aki eljött.

***

Közlemény intézményeink aktuális helyzetével kapcsolatban – 2012. október 26.

A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség elnökeként augusztus 15-én sajtótájékoztatót tartottam, mert az egyház által fenntartott oktatási intézmények továbbműködtetéséhez nélkülözhetetlen megállapodást a kormány nem kötötte meg velünk. Még aznap

MTI közlemény jelent meg arról, hogy az illetékes minisztérium tisztában van az általunk elvégzett feladat fontosságával és a megállapodást fog kötni.

Az eltelt hónapokban közvetlen írásbeli értesítést is kaptunk arról, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma egyházunkkal öt évre szóló megállapodást kíván kötni az egyházi fenntartókhöz hasonló feltételekkel. A minisztériumi levél indokolása szerint a „*Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség által fenntartott intézményekben folyó magas színvonal elismeréseképpen, a jogszabályváltozásból adódó hátrány kompenzálása érdekében*” vált szükségessé a megállapodás. Újabb hetek elteltével a szerződés-tervezet szövegét is megismerhettük.

Sajnálattal kell azonban kijelentenünk, hogy a Halottak Napjához közeledve (bár hivatkozhatnánk a Reformáció közelgő 495. évfordulójára is) még mindig nincs a kormány és egyházunk között megállapodás. Noha az egy százalékos egyházi felajánlások alapján 2011-ben a 7-8. legnagyobb magyarországi felekezet vagyunk és az új (általunk az Alkotmánybíróság és a strasbourgi székhelyű Európai Emberi Jogi Bíróság előtt joggal és minden bizonnyal eredménnyel megtámadott) egyházi törvény normaszövege alapján – pártatlan és méltányos jogalkalmazás esetén – státuszunk megkérdőjelezhetetlen volna, a törvényhozás alkotmánysértő módon kényszerítene bennünket egyesületi jogállásba. Egyházunk működéséhez nem igényelünk és igényeltünk költségvetési támogatást, de elfogadhatatlannak tartjuk, hogy az államtól átvállalt és magas színvonalon végzett szociális és közoktatási feladatokat végző intézményeinktől megvonják a fenntartásukhoz nélkülözhetetlen finanszírozás jelentős részét. 2012 januárja óta kiterjedt hajléktalan, idősellátó és családsegítő tevékenységünkötől az állam már elvonta a kiegészítő normatívát. Most, két hónappal a tanévkezdés után, még mindig csak a fenntartási költség mintegy ötven százalékát jelentő alapszabványból kell a közel háromezer tanulót fogadó - elszegényedett vidékeinken és a főváros hátrányos kerületeiben működő – iskoláinkat fenntartanunk, munkavállalóink bérét kifizetnünk.

Kormányok jönnek és mennek, a nép és a szociális, oktatási és egyéb feladatok azonban maradnak. E feladatok ellátása nem függhet az éppen hatalmon lévők pillanatnyi jóindulatától vagy politikai érdekétől. Nem rendkívülit kívánunk, amikor ragaszkodunk a méltatlannul és alkotmánysértően elvett státuszunk visszaállításához, és ahhoz, hogy az egész társadalom javára végzett magas színvonalú munkát ez a kormány is korrekt módon, anyagilag is megbecsülje.

*Iványi Gábor lelkész,
a Magyarországi Evangéliumi
Testvérközösség elnöke*

Egyperces áhítat minden napra

November 1. csütörtök, Mindenszentek

„...amiképpen szent az, aki elhívott titeket, ti is szentek legyetek teljes életetekben.” (1Péter 1,15)

Három megjegyzés tartozik az apostoli intelemhez. Nem *mindenki* szent, aki már eltávozott a kísértésekkel teli földi életből. Nem a halál szentel meg. Szent az, aki valamilyen szempontból *elkülönített*. Nem egyszerűen a „bűnös világtól”, hanem Valaki számára, aki örömét leli abban, hogy az isteni jót közvetítse az egész teremtettség felé. A harmadik megjegyzésünk, hogy szentnek lenni nem lehetőség, hanem isteni elvárás.

November 2. péntek, Halottak napja

„Jézus pedig monda néki: Kövess engem, és hagyd, hogy a halottak temessék el az ő halottaikat.” (Máté 8,22)

A Mester nem arra bátorít, hogy tagadjuk meg eltávozott szereteteink felé szent kötelezettségünket, hanem hogy ne éljünk a halott-kultusznak, a temető világának. Lássunk túl az elmúlás hervadt világán, és kövessük Őt az életem – és természetesen majd a halálon – áthaladva is.

November 3. szombat

„Mikor ezekről emlékezem, megkeseredem lelkemben; mert nagy csoportban vonultam ezelőtt és ujjongó örömmel és hálaadással vezettem őket, az ünneplő sokaságot, az Isten házáig.” (Zsoltár 42,5)

A zsoltáriró keserősége abból fakad, hogy láthatóan megfogyatkozott az ujjongó szívvel Isten házába tartók sokasága. Mi sem tarthatjuk természetesnek, hogy kiürülnek templomaink és azt sem, ha az istentisztelet helyét kulturális, egészségügyi, műveltségbeli vagy szórakoztató események foglalják el. A visszaemlékezés bánatából támadjon szent elhatározás, hogy ismét ünneppé tesszük az Úrral és az egymással való istentiszteleti közösséget.

November 4. vasárnap

„Menjünk elébe hálaadással; vigadozzunk néki zengedezésekkel.” (Zsoltár 95,2)

Valljuk be, igen gyakran valamilyen számítás vagy haszonlesés visz bennünket Istenhez. Olyan haszontalannak tűnik csak „zengedezni” vagy Istennek „vigadozni”, de ahogy a világ színes és nemcsak haszonelvű, úgy a lelki élet teljességében is kerüljenek előkelő helyre a gyönyörűséget okozó tevékenységeink, és az a gondolat, hogy nem magunknak, hanem másnak aka-

runk örömet szerezni: annak, Aki a szépséget, a jót, a szeretet lehetőségeinek korlátlan gazdagságát megnyitotta a számunkra.

November 5. hétfő

„Először hálát adok az én Istenemnek a Jézus Krisztus által mindnyájatokért, hogy a ti hiteteknek az egész világon híre van.” (Róma 1,8)

A szakirodalom a Római levelet tartja az apostol legsúlyosabb írásának. Bizony nehéz témákat fog feszegetni: kié az üdvösség? Hogyan juthatunk el arra? Megmarad-e Izrael szerepe Isten üdvtervében? Hol a helyük a pogányoknak, akik Jézus Krisztus által kapcsolódnak a kiválasztottakhoz? És így tovább. De a veretes gondolatok előtt – és nem formális udvariasságból – az apostol elismeréssel szól azokról az atyafiakról, akik amúgy – mai szóval – szerepzavarban szenvednek. Azt hiszik, nincs szükségük Izraelre. Szeretnék eltanulni Páltól a tanításnak és a lelkigondozásnak ezt a művészetét, hogy a dicséretet sem kihagyva intsünk, hálát adva azokért a testvérekért, akik bár rossz irányba indultak, de helyreállításukban mégis hihetünk.

November 6. kedd

„Intelek azért mindenek előtt, hogy tartassanak könyörgések, imádságok, esedezések, hálaadások minden emberekért...” (1Timóteus 2,1)

Fontosak az imaélet arányai. Pál fiatal követőjének és talán utódjának meg kell tanulnia, hogy ha az Úr elé járulunk, nemcsak a bajok vagy hiányok miatt könyörgünk, esedezünk, hanem megtaláljuk a hálára okot adó szempontokat is. Mi lenne, ha szerettedért, ismerőseidért mondott mai imádságaidat újragondolnád, és visszamennél az Úr elé elmondani azt is, amit velük kapcsolatban megköszönhetsz?

November 7. szerda

„És hálaadás és öröm szava jön ki belőlük, és megsokasítom őket és meg nem kevesednek, megöregbítem őket és meg nem kisebbednek.” (Jeremiás 30,19)

Ha valaki, akkor Jeremiás bőven hallott zúgolódást, főlősleges hősködést és siránkozást. A hite abban, hogy népe megváltozhat, segít majd abban a történelmi pillanatban, amikor a fordulat lehetséges. Nem szabad azt gondolnunk, hogy az emberek nem képesek a változásokra. Az ezzel kapcsolatos pozitív megnyilatkozásaink segíthetnek az átalakulásban a ma még reménytelen helyzetben vergődőknek is.

November 8. csütörtök

„Meggyökerezvén és tovább épülvén Őbenne, és megerősödvén a hitben, amiképpen arra tanítottatok, bővölködvén abban hálaadással.” (Kolossé 2,7)

Sokan a minimumot keresik, ami a világ örömei közepe – mint hívő magatartás – még Isten számára is elfogadható. Pál arra bátorítja a levél címzettjeit, hogy a jézusi mintát a lehető legteljesebb mértékben tökéletesítsék, hálaát adva azért, hogy van egy emberileg felfogható és másolható példakép.

November 9. péntek

„Menjete be az ő kapuin hálaadással, tornácaiba dicséretekkel; adjatok hálaát néki, áldjátok az ő nevét!” (Zsoltár 100,4)

Mindent tanulni kell. A jó tanító figyelmeztet a követhető mintára. Ha Isten elé járulunk, az először nem a gondok kiürítését jelenti, hanem azoknak a szempontoknak a számbavételét, melyekért köszönetet mondhatunk. Megtanulunk dicsérni is.

Rájövünk, hogy ennek elfogadása nemcsak nekünk esik jól. Meg vagyunk róla győződve, hogy az Úrnak is. Lelkünköt is ünneplőbe öltöztetve akarunk az Úr házába menni, hogy ezt együtt meg is vallhassuk neki.

November 10. szombat

„És énekeltek, dicsérvén az Urat és hálaát adván néki, mert jó, mert mindörökké van az ő irgalmassága Izráelen! És mind az egész nép nagy felszóval kiáltott, dicsérvén az Urat, hogy az Úr házának alapköve immáron letétezt!” (Ezsdrás 3,11)

A szétrombolt Jeruzsálemet, és benne Isten házát kövénként ismét újjáépíteni már-már reménytelen feladat volt. Akik erre vállalkoztak, talán a kezdés pillanatában nem látták át, hogy milyen hatalmas próbatétel ez – de elragadó a hitük és örömük. Ne halogasd a döntéseidet, rakd le az alapkövet, és ünnepeld meg ezt a szent pillanatot. Ne hagyd, hogy az újjáteremtés boldogsága robottá változzék. Mekkora lesz az örömed a zárókö beillesztésekor!

November 11. vasárnap

„Ámen: áldás és dicsőség és bölcsesség és hálaadás és tisztesség és hatalom és erő a mi Istenünknek mind örökkön örökké, Ámen.” (Jelenések 7,12)

János látomásában most az emberiség nagy nemzetközi családjának ujjongását halljuk. A földön elválasztották őket határok, nyelvek, kultúrák, gazdasági és politikai érdekek, de íme, itt a Bárány előtt mindenkin egyforma fehér ruha van, és ugyanaz az öröm és hála tölti be a szívüket, mert valamennyiüket megváltotta az, Aki nem a különbözőségeiben vagy azok versenyében gondolkodik, hanem minden gyermekére egyforma és örökkévaló szeretettel tekint.

November 12. hétfő

„Nem szünöm meg hálaát adni tiérettetek, emlékeztvén reátok az én könyörgéseimben.” (Efézus 1,16)

Lehetséges, hogy az efézusiak szívesebben hallották volna, hogy a nagy apostol közbenjárt gondjaik enyhítéséért és egyáltalán az irántuk való mennyi jóakarattal érdeklődik. Most kicsit meglepve olvassák tanítójuk levelét, amiből arra is következtethetnének, hogy ők nem rászorulók, jó irányba mennek, őket nem hordozni kell, hanem terhelhetők. Az a megiszteltetés vár rájuk, hogy az Úr ügyét diadalra vigyék egyéni életükben és a gyülekezetben egyaránt...

November 13. kedd

„Néked adok hálaát, atyáimnak Istene, és dicsérlek én téged, hogy bölcsességet és erőt adtál nekem, és mostan megjelentetted nekem, amit kértünk tőled; mert a király dolgát megjelentetted nekünk!” (Dániel 2,23)

Szerencsés pillanat a történelemben, amikor egy vezetőt (királyt) izgat, vajon álmái értelmeseke-e, s még inkább, hogy azok Istentől valók-e. Másrészt a hívő ember dolga nem a feltétel nélküli támogatás, hanem annak tisztázása és megvallása, hogy a vezető elképzelései mennyiben illeszkednek Isten terveihez. Ennek megértése az igaz ember számára akkor is megkönynyebbülés és hálaát adó dolog, ha pillanatnyilag a hiúságra mindig hajlamos első számú személyek a kritikai észrevételekre alig vagy csak esetlegesen jutottak el.

November 14. szerda

„És hálaát adok annak, aki engem megerősített, a Krisztus Jézusnak, a mi Urunknak, hogy engem hívnek ítélte, rendelve a szolgálatra...” (1Timóteus 1,12)

Még olyan nagy emberek is, mint Pál naponta átéli, hogy gyarlóságai és fogyatékségei ellenére az Úrnak szüksége van rájuk. Nem azzal töltik imaidejüket, hogy lebeszéljék az elhívót szándékáról, sőt, nem mondják el napról-napra, amit Isten úgy is tud: milyen jelentéktelen porszemek is ők. Hálaát adás azért, hogy az Úr éppen ezt a porszemet tartja nélkülözhetetlennek az adott helyen és történelmi pillanatban.

November 15. csütörtök

„A hálaadásnak pohara, amelyet megáldunk, nem a Krisztus vérével való közösségünk-é? A kenyér, amelyet megszegünk, nem a Krisztus testével való közösségünk-é?” (1Korintus 10,16)

A korintusi gyülekezetben a levél megírása pillanatában fájdalmasan jellemző tünet volt a széthúzás. Még az úrvacsorai közösség is alkalmat teremtett a hátrányos megkülönböztetésre. Pál arra figyelmeztet, hogy a láthatatlan Megváltóval való lelki közösség látható része a sokszínű gyülekezet akart egysége. A „hála-

adás pohara” felemelésekor nemcsak a nagy és szent elődökkel való közösségünket valljuk meg, hanem hitet teszünk a most velünk együtt lélegzők egysége mellett is.

November 16. péntek

„Jeruzsálem kőfalának felszentelésekor pedig fölkeresték a Lévitákat minden ő helyeiken, hogy behozzák őket Jeruzsálembe, hogy véghezvigyék a felszentelést örömmel és hálaadással és énekléssel, cimbalmokkal, lantokkal és citerákkal.” (Nehémiás 12,27)

A helyreállítás nagy kiváltság. Van, aki csak a velejáró munkát és fáradságot látja. Boldog az, aki lelkesedni is tud az ügyért. Nála is kedvesebb az, aki magával ragadja a falakon kívül maradókat, a maguk ügyeibe beleszürkölőket, azokat, akik nélkül nem ünnep mégsem az ünnep, sőt, akiknek ezt tudniuk kellene. Minden másra tekintet nélkül add át háládat, örömet és lelkesedéset a többieknek is!

November 17. szombat

„Tartozom, ó Isten, az én néked tett fogadásaimmal; megadom néked a hálaáldozatokat.” (Zsoltár 56,13)

Mivel tartozom Istennek? Belőle élek minden napon, de Ő mégsem akarja, hogy adósának érezzem magam. Természetesen köteleznek kimondott fogadalmaim, de nem csupán azok, amelyek arról szólnak, hogy teljesítem a parancsolatokat, elvégzem a kötelező feladatokat. Lássuk be, testvérek, hogy nagyon nagy adósságunk van a hálaáldozatok terén. Igen, hálásnak lenni is jelent némi áldozatot, ezért talán nem elég a „köszönöm” szó; nagyobb darabot kell önmagunkból adnunk. A hálaáldozat lényege, hogy mindent kész vagyok odaadni.

November 18. vasárnap

„Örömmel szava és vigasság szava, vőlegény szava és menyasszony szava, és azoknak szava, kik ezt mondják: Dicsérjétek a Seregek Urát, mert jó az Úr; mert örökkévaló az ő kegyelme; akik hálaáldozatot hoznak az Úr házába, mert visszahozom e föld népét a fogságból, mint annakelőtte, azt mondja az Úr.” (Jeremiás 33,11)

Nagyon nehéz időszak Jeremiás kora. Minden veszni látszik. Igaz volt már ilyen Izrael történelmében, jó okulni ezekből, és látni azt is, hogy Isten mindig felváltotta a próbát az áldás időszakával. Ezért a legsúlyosabb napokban is szólnunk kell az önfeledt örömről, és arról, hogy egyszer a büntetés is véget ér.

November 19. hétfő

„De én hálaadó szóval áldozom néked; megadom, amit fogadtam. Az Úré a szabadítás.” Jónás 2,10

A cethal gyomrában mindig tisztábban látunk. Duzzogásainkból és zúgolódásainkból hirtelen bűnbánat lesz és annak belátása, hogy bizony vannak elmaradásaink

a hála és a fogadalom teljesítés területén. Még az sem baj, ha a szorult ember jó értelemben vett haszonlesése serkenti a felismerést, csak következzen be a várva várt teljesítés is!

November 20. kedd

„És mikor Dávid elvégezte az egészen égőáldozatot és a hálaáldozatot, az Úr nevében megáldotta a népet.” (1Kronika 16,2)

Az Úr ládájának hányatott sorsa megnyugodni látszik. Már régen vége a pusztai vándorlásnak. Az Úr jelenlétének szent eszköze volt már ellenség kezében és jóakarató polgár szerűjében. A király a maga védelmébe és közelébe helyezi most. Vajon miért ad hálát és mutat be égőáldozatot? Bizonyára nem egyszerű vallásosságból. Visszatekintve a történelmen, megköszönte Isten megtartó kegyelmét és hűségét saját sorsára gondolva, az oltalmat és a kiválasztást, az Úr ígéreteinek a teljesítését. Igen, mindezt ki kellett mondania mielőtt saját népszerűsége megőrzése érdekében a nép elé kiállt. Mennyi mindent tanulhatnának tőle korunk politikusai!

November 21. szerda

„De hála az Istennek, aki a diadalmat adja nékiünk a mi Urunk Jézus Krisztus által.” (1Korintus 15,57)

A törvény kérlelhetetlenül halálra ítélne, ha nem győzedelmeskedne felette Isten kikezdetlen és örökkévaló szeretete. Halálról, feltámadásról, végső dolgokról való ünnepélyes hosszú elmélkedés végén el kell jutnunk a megkönnyebbülés hálatali állapotára. Az apostol megnevezi azt a személyt, – „a mi Urunk Jézus Krisztust” – Aki kiszolgáltatottságunkban és halandóságunkban a megoldást megtalálta. Ő is tapasztalatból ismeri az általános és könyörtelen elmúlás átmeneti sikerét. De mégis győzött felette és a mi számunkra is áttörte a sír kapuját.

November 22. csütörtök

„Semmi felől ne aggódjatok, hanem imádságokban és könyörgésekben minden alkalommal hálaadással tárjátok fel kívánságaitokat az Isten előtt.” (Filippi 4,6)

Lehetséges, hogy eredménytelen imáink titka itt lapang. Kéréseinket többnyire sértetten és bizalmatlanul tárjuk az Úr elé. Pedig a hálaadás jó szűrő lenne. Szükséges volna tisztáznunk minden Isten elé járulás alkalmával, hogy amit kérünk, abban a pusztta teljesítésén túl mi adhatna okot a hálára és általános örömré...

November 23. péntek

„Hogyha hálaáldozattal áldozik valaki, ha tulokféléből, akár hímmel, akár nősténnyel áldozik: ép barmot vigyen az Úr elé.” (3Mózes 3,1)

Az áldozás szent szokása a templom lerombolásával eltűnt. Ezért azt is mondhatnánk, hogy ez a mózesi törvény elveszítette időszerűségét. A benne rejlő fontos elv azonban hallhatatlan: nem lehet hálaáldozat a „lomtalanítás” vagy a „fajtanemesítés”. A fölösleges dolgok kitakarítása. Ha adunk, ha örömet akarunk szerezni, akkor fontosabb a másik érdeke, mint a sajátunk.

November 24. szombat

„Ekkor felment Izráel minden fia és az egész nép, és elmenvén Béthelbe, sírtak, és ott maradtak az Úr előtt és böjtöltek aznap egész estvéig, és égőáldozattal és hálaadó áldozattal áldoztak az Úr előtt.” (Bírák 20,26)

Izrael történetének egyik legmegrázóbb epizódja az az ítélet, melyben Benjámín törzsét a többiek csaknem kiirtották a csoport elviselhetetlen erkölcsi hitványsága miatt. Egy szavunk sem lehetne, ha e pillanatban csak a bánatnak és a keserűségnek adnának hangot. Ők azonban legnagyobb fájdalomukban sem feledkeznek meg arról, hogy életünk minden eseménye egyetlen nagy, Istentől elválaszthatatlan történet részlete. Igen, hálásak vagyunk azért Urunk, hogy most élünk, éppen e konfliktusok közepette. Meg akarjuk dicsőíteni azokban a Te nevedet!

November 25. vasárnap

„Kovácsosból gyűjtsatok hálaáldozatot; ajánljatok önkéntes áldozatokat, híreszteljétek; mert így szerettitek, Izráel fiai, azt mondja az Úr Isten.” (Ámos 4,5)

Keserű szavak ezek a nép vezetőivel szemben, akik tudják, hogy kötelességük a hálaáldozat bemutatása, de istentiszteletük is csak az ő hasznukat szolgálja, s a vele való dicsekedés megtéveszti a gyengéket. Természetesen az egyszerű embert is inti a prófétai üzenet: ne tüntessen senki lelki szokásaival, ne tévessze meg környezetét, ne váljon képmutatóvá. Beszéljen lelki minőségünk önmagáért a nyilvánosság előtt!

November 26. hétfő

„Mi pedig mindenkor hálaadással tartozunk az Istennek ti érettek atyámfiai, akiket szeret az Úr, hogy kezdettől fogva kiválasztott titeket Isten az üdvösségre, a Lélek szentelésében és az igazság hitében.” (2Thesszalónika 2,13)

A mai igénkben a „hálaadással tartozunk” fordulat gondolkodtat el igazán bennünket. Az apostol állítja, hogy kötelességünk („tartozunk”) a többiek hitéért és a lelki életben való jó előmeneteléért hálát adni. Nemcsak a magunk győzelmei fontosak, hiszen egy test vagyunk, és Isten népének bármilyen győzelme a mi sikerünk is!

November 27. kedd

„Miért csüggedsz el lelkem és nyughatatlankodol bennem? Bízál Istenben, mert még hálát adok én néki az ő orcájának szabadításáért.” (Zsoltár 42,6)

A „szomjas szarvas éneke” az Istenhez, a próbákkal teli földi életből való elvágódás panaszdalával kezdődik. A világ a maga hitetlenségével mindenért mindig Istent okolja és hiányolja. Ezzel próbálja szembesíteni a mégis Urára váró igaz embert. Igen, miért a visszaesés? Hol vannak a régi idők szép emlékei, a tömeges megtérések, ébredések?! Kórah fiai azonban fel akarják nyitni a szemünket arra, hogy ami a múltban lehetséges volt, amit Isten szabadító tettei a történelem során véghezvittek, az nemcsak a jövőben, hanem ma is lehetséges. Már most hálát adunk a még nem látott csodálatos szabadulásért!

November 28. szerda

„Elvették azért a követ onnan, ahol a megholt feküdt. Jézus pedig felemelte szemeit az égre, és mondta: Atyám, hálát adok néked, hogy meghallgattál engem.” (János 11,41)

Még csak a követ vették el, a sír mélyén változatlanul homály van, s az odúból a halál félreismerhetetlen, nehéz lehelete száll a gyászolók felé. Jézus azonban már látja és ünnepli Isten végső akaratát. Az pedig semmiképpen nem a halál!

November 29. csütörtök

„Ez is ugyanazon órában oda állván, hálát adott az Úrnak, és szólt ő felőle mindenknek, akik Jeruzsálemben a váltságot várták.” (Lukács 2,38)

Simeon és Anna, két fáradt öregember csupán egy cse-csemőt láttak, akinek fiatal, tevékeny éveiben fizikailag már semmiképpen nem lesznek jelen. Isten üdvterve, áldása, akarata még nem valósult meg, de ők ketten hibátlan érzékkel és romlatlan bizalommal tudják, hogy amit az Úr megígért, azt meg is tartja. Előtted Isten szent Igéjének üzenetei, megváltásodról, szeretteid üdvösségéről, az örök élet ígérteréről. Kezdj el hálát adni értük, még akkor is, ha mindennek csak kezdetleges jeleit láthatod!

November 30. péntek

„Éjfélkor felkelek, hogy hálát adjak néked, igazságod ítéleteiért.” (Zsoltár 119,62)

Szó sincs arról, hogy az ismeretlen zsoltáríró alvászavarban szenvedne, vagy testét gyötrő fanatikus volna, aki pihenés nélkül akarja Urát imádni. Nem gondként éli meg az Úr ügyét, ami nem hagyja aludni. Egyszerűen túlrad a lelke az Úr jóságától, belealszik és fel-felriad, hogy kifejezze valahogy az ajándékba kapott élet és lehetőségei feletti örömét.

(ig)

2012. NOVEMBER

Istentiszteletek és bibliaórák

„Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.” (2 Kor 12,9a)

Az egyházi év témája: Mi az elég?

November hónap igéje: „Mi az élő Isten temploma vagyunk.” (2 Kor 6,16)

Istentiszteletek		Bibliaórák	
	Igehely		Tóra-olvasás rendje
November 4. Szentháromság utáni 22. vasárnap	1 Mózes 50,15-21 Máté 18,21- 35 Filippi 1,3-11	Első hét	1 Mózes 23,1-25,18 Haftara: 1 Királyok 1,1-31
November 11. Szentháromság utáni 23. (Ítélet) vasárnap	Máté 13,47-50 1 Thesszalónika 4,13-18 Jób 14,1- 6	Második hét	1 Mózes 25,19-28,9 Haftara: 1 Sámuel 20,18-42
November 18 Szentháromság utáni 24. (Reménység) vas.	Máté 24,1-14 2 Thesszalónika 1,3-10 Jeremiás 8,4-7	Harmadik hét	1 Mózes 28,10-32,3 Haftara <u>A</u> : Hóseás 12,13-14,10 <u>H</u> : Hóseás 11,7-12,14
November 25. Szentháromság utáni utolsó (Örökélet) vas.	Máté 25,14-30 2 Péter 3,3-14 Ézsaiás 65,17-25	Negyedik hét	1 Mózes 32,4-36,43 Haftara: Abdiás 1,1-21

* A = Askenáz szokás szerint; * H = Haszid szokás szerint

AJÁNLÓ

FILM

Leckék az életről

(Tuesdays with Morrie)

színes, amerikai filmdráma, 1999

rendező: Mick Jackson

szereplők: Jack Lemmon (Morrie Schwartz) Hank Azaria (Mitch Albom)

A leckék az életről Jack Lemmon utolsó és egyik legjobb filmje, mely igaz történeten alapul. A történet főhőse, Mitch Albom (Jack Lemmon) saját élményei alapján írta meg regényét öreg professzoráról, Morrie-ről, aki még a halál kapujában is az élet szeretetére nevelte őt.

A filmben Mitch (Hank Azaria), a karrierista újságíró munkája miatt teljesen elhanyagolja barátnőjét. Egyik este a tévében egy riportműsorban régi, kedvenc professzorát, Morrie-t fedezi fel, aki gyógyíthatatlan betegségéről beszél. Mitch elhatározza, hogy két évtized után újra találkozik a tanárral. Már az első pillanatban magával ragadja az öreg életszeretete, optimizmusa, bölcsessége. Azon veszi észre magát, hogy nem tudja kivonni magát Morrie hatása alól, és élete egyre inkább jó irányba változik.

KÖNYV

C.S. Lewis : A nagy válás

„Ha ragaszkodunk ahhoz, hogy megtartsuk a poklot (vagy a földet), nem fogjuk meglátni a mennyet; ha elfogadjuk a mennyet, nem tarthatjuk meg a pokol legkisebb és legmeghittebb emléktárgyait sem” – írja C. S. Lewis képzelet és tapasztalat szötte allegorikus meseregényében. A szerző ebben a könyvében arra az örök emberi kísérletre kíván rámutatni, amellyel a jót és a rosszat, a mennyet és a poklot próbáljuk minduntalan összeházasítani; s arra, hogy miért érkezik el szükség-szerűen e kényszerházasság vége: a nagy válás.

KKS

KIK VAGYUNK?

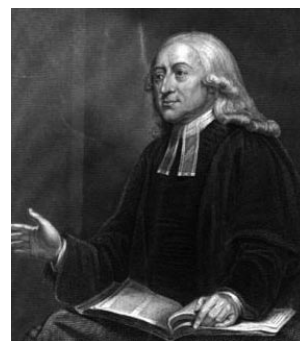
„Tedd meg mindazt, ami a kezed ügyébe esik” –

Wesley János, a sokoldalú prédikátor

Wesley 1739. jan. 1-jén Károlyval és Whitefielddel (az ébredés másik két nagy alakjával), valamint másokkal szeretetvendégségen vett részt a londoni Fetterlane-en, amikor különösen megtapasztalták a Szentlélek erejét. Wesley Whitefield példáját követve a szabad ég alatt kezdett prédikálni, ahol hamarosan ezrek hallgatták, köztük kemény munkát végző bányászok is. Egy-egy prédikációját sokszor 10-20 ezren (néha 30.000-en) is hallották, és gyakran különös jelenségek kíséretében győződtek meg embereket bűneikről – sóhajtoztak, hangosan nyögtek, Isten irgalmáért kiáltoztak, a földre estek, öntudatlan állapotba kerültek; majd az értük való imádkozás hatására hirtelen felszabadultak, megteltek békességgel, bizonyossággal és Isten dicséretével. Mindez eleinte Wesley-éket is megdöbbentette, de a megtérés későbbi gyümölcseinek szinte törvényszerű jelentkezése meggyőzte őket, hogy Isten ilyen szokatlan módon is munkálkodhat. Azonban nem e jeleket tekintették a megtérés bizonyítékának, hanem a megszentelt és gyümölcsöző életet. Wesley-vel és másokkal is történtek csodás gyógyulások, de az orvosok segítségét sem vetette el. Helytelenítette azt a gyakorlatot, hogy néhol egyszerre többen énekeltek, szóltak vagy imádkoztak, s tusakodásuk közben a szavaik gyakran érthetetlenek voltak (ld. naplójának 1762. nov. 1-jei bejegyzését), bár úgy tűnik, akkoriban még nem volt olyan népszerű a manapság karizmatikus körökben nyelveken szólásnak vagy „imanyelvnek” nevezett glosszológia, amely csak 1900 óta terjedt el jobban.

Wesley idővel a kényszerítő szükségnek engedve laikus prédikátorokat is munkába állított, de maga mindvégig az anglikán egyházban maradt, s életében a metodistákat is sikerült ott tartania. 1738. máj. 1-jétől kezdve 5-12 fős társaságokat (szövetségeket) szervezett, melyek tagjai hetente összejöttek, hogy megvallják egymásnak bűneiket, imádkozzanak egymásért (Jak 5,16), és énekeljenek. A növekvő társaságokat idővel kb. 12 fős osztályokra osztották, egy-egy vezető gondjaira bízva őket. A különböző szintű vezetők változó gyakorisággal (néha hetente) végiglátogatták a csoportjuk tagjait, érdeklődve lelki hogylétük felől, tanácsolva őket, és összegyűjtve a szövetségnek szánt adományait. Így könnyűszerrel el lehetett távolítani a rendetlenül élő-

ket. Csak azok tartozhattak a társaságokhoz, akik valóban a kereszténységhez méltóan éltek. Wesley a társaságokat később körzetekbe sorolta, melyek élén helyettesei (általában laikus prédikátorok) álltak. Halálakor 300 utazó és 1000 helyi igehirdetője volt, s a társaságokkal kb.

120 ezer ember állt kapcsolatban. „Ha úgy prédikál is valaki, mint egy apostol – írja –, de a felébredteket nem gyűjti össze és nem neveli őket tovább az Isten útjaiban, nem tesz mást, mintha gyermekeket szülne az embergyilkos számára. [Pembrokshire-ben nincs megalakult társaság, ezért] tíz egykor felébredtből kilenc mélyebben alszik, mint valaha.” Wesley hihetetlenül munkabíró volt: 85 évesen is napi 60 km-t lovagolt. Életében kb. 400 ezer km-t tett meg lóháton, bejárva a brit szigetet, miközben rengeteget olvasott (prédikátorait is erre biztatta és tanította). Általában 4-kor kelt, 5-kor már prédikált – ezt a bányászok között szokta meg, mivel nekik később dolgozniuk kellett; de általános szokássá tette, mert ez az időpont nem ütközött az anglikán egyház istentiszteleteivel, amire mindig ügyelt. Naponta gyakran 5 prédikációt is elmondott, egész életében pedig legalább 40-45 ezret. Emellett igen sokat írt, látogatta a társaságokat, irányította az egyre nagyobb metodista közösséget. Mottója ez volt: „*tedd meg mindazt, ami a kezed ügyébe esik*” (Préd 9,10; 1Sám 10,7). Fiúiskolát alapított és tankönyveket írt, 233 művet adott ki különféle témákról, összes művei 14 vaskos kötetben jelentek meg, összeállított egy keresztény könyvtárat, 4 kötetben megírta Anglia történetét, írt egy könyvet „Madarakról, vadakról és rovarokról”, egy másikat pedig az orvostudományról, ingyenes gyógyszertárat nyitott, egy elektromos gép felhasználásával több mint 1000 embert meggyógyított, fonó- és kötőműhelyeket rendezett be a szegényeknek (ld. naplójának 1740. nov. 25-i bejegyzését), könyvei után 40.000 fontot kapott, de ebből semmit sem tartott meg magának.

(Folytatjuk)

ANNO

Wesley János belmissziója

Európában a XVIII. század a felvilágosodás kora, melyet a *fény századának* is szoktak nevezni. Az ész szabadságát és a gondolkodás merészségét hirdették, Horatiustól kölcsön vett jelszóval „*sapere aude*”, azaz „*merj gondolkodni!*” Tudományos felfedezések sokasága jelent meg az élet minden területén természettudományoktól, a filozófiáig valamennyi a világ megismerésének módszereit kívánta feltárni. Descartes szerint mindent a ráció dönt el, a *józan ész*. „*Gondolkodom, tehát vagyok*”. Forrongott egész Európa. Ekkor ment végbe az ipari forradalom, és a francia forradalom gyökeresen megváltoztatták a világ arculatát.

Ezalatt Anglia a XVIII. század elejére a világ legfejlettebb országa lett. Kivívta a vitathatatlan tengeri uralmat, és ez lehetővé tette, hogy hatalmát az egész világon megerősítse. Az ipari forradalom kibontakozása, a tengeri kereskedelem, a felfedezések révén Anglia egy csapásra elhagyta versenytársait. A legszabadabb ország volt a világon. Szabadon beszélhettek és publikálhattak az állampolgárok, azt, amit éppen akartak, ugyanakkor *Anglia a ragyogó felszín alatt súlyos betegségeket hordozott magában*. Jellemzője az erkölcsi züllöttség volt, a politikusok megvesztegethetők, a papok hanyagok, a középosztálybeliek csak a pénzszerzésre gondoltak, a köznép féktelen, iszákos és durva volt, a társadalmi élet legvisszataszítóbb vonása a szívtelenség uralkodott. Az ország egyre terebélyesedő rabszolga kereskedelmében alapvető tényező lett a rabszolga-kereskedelem, az iparban pedig a gyermekmunka.

Ilyen ellentmondásokkal telített környezetben indult el a metodista ébredési mozgalom, amelyből később létrejött a metodista egyház.

Iványi Tibor „*A metodizmus rövid története*” című munkájában azt írja: „*A szabadságra törekvés és az elnyomás, az emberiség és az embertelenség különös keveréke volt ez a század*”.

E század szülötte volt Angliában John Wesley, akiről KIK VAGYUNK? rovatunkban részletesen olvashatnak. A megtérését illető belső bizonyosság alapvetően meghatározta későbbi munkáját, és kezdete volt annak az evangelizációs tevékenységének, ami egész Anglia életét átformálta. Barátja George Whitefield, és öcsce Károly majdnem vele egy időben tértek meg és ettől kezdve együtt hirdették hit által nyert üdvösség

üzenetét. Pál apostolhoz hasonlóan nem akartak másról tudomást venni, mint a megfeszítettről. Az volt a csúcspont, amit Jézus tett! Semmi másról nem akartak beszélni annyira a hatása alatt voltak. Ez az élmény országos ébredést eredményezett először az egyetemi ifjúság körében, a templomok bezárultak előttük. Nem fogadták örömmel az anglikán lelkészek, az erkölcsi és vallási hanyatlás, a hitetlenség, és a papok demoralizáló viselkedése nagyon sekélyessé tették az anglikán egyházi életet. Ebben a nagy lelki szomjúságban kaptak elhívást az Úrtól, hogy bűnbánatra és megtérésre hívjanak embereket.

George Whitefieldnek bátor fiatal lelkészként támadt az ötlete, hogy ha templomban nem tudják megszólítani az embereket, akkor oda kell menni, ahol el lehet érni őket. Piactéren, bánya előtt megállt felvette a reverendát és prédikált szabadtéren.

A Bristol melletti Kingswood egyik dombján 200 szénbányász előtt tartotta meg első szabad ég alatti prédikációját. Wesleyt is hívta, hogy menjenek együtt, de Wesley szerint ez skandallum volt, később le is írja, hogy ő ezt bűnnek tartotta.

Azonban Whitefield egyszer lépre csalta és Wesley kénytelen volt szabadtéren Istentiszteletet tartani.

Drámai megtérések kísérték a szabad ég alatt megtartott evangelizációkat. Futótűzként terjedt a metodista ébredés. Őket is meglepte ez a nagyméretű hatás, és mivel nem számítottak erre nagyon nehéz helyzetbe kerültek, hiszen csak mindössze négyen voltak lelkészek.

Wesley-nek édesanyja hívta fel a figyelmét egy nagyon értelmes hívő emberre, aki már megtért és alkalmasnak találta a szolgálatra. Eleinte tiltakozott ez ellen, mivel ennek a Max Field nevű embernek nem volt teológus végzettsége. Később mégis engedett szigorú elveiből és megbízta egy Igehirdetéssel, ekkor megdöbbenve rájött, hogy képzetlen lelkészként, Isten akaratából remekül tette a dolgát ez az ember.

Ettől kezdve laikus hívőket állítottak szolgálatba 1739-44 között 50 főt, olykor prédikálhattak is, képzett lelkészek felügyelték a munkájukat. Teológiai könyveket szereztek be számukra, Wesley maga is írt könyveket (életében 400 könyvet írt) és napi 4-5 órát tanultak a laikusok.

Lakatos Anka
(Folytatjuk)

KALENDÁRIUM – NOVEMBER

(Folytatás a 2. oldalról.)

November 14. – 125 esztendeje, e napon született Áprily Lajos

Áprily Lajos (Brassó, 1887. november 14. – Budapest, 1967. augusztus 6.) költő, műfordító, az Erdélyi Helikon, majd a pesti Protestáns Szemle szerkesztője. Első kötete, a Falusi elégia (1921) már nem Jékely családi nevén jelent meg. Impresszionista látásmód, az erdélyi táj (a menedékhely) bemutatása jellemzi költeményeit, versépítkezésében klasszikus hagyományokat mutatva. Két verses drámájának – Idahegyi pásztorok (1929); Oidipus Korinthosban (1957) – antik témájában panteisztikus békevágát, humanizmusát fejezi ki. A transzszilván gondolat megszólaltatója (Tetön). Az egyik legsikeresebb műfordító. Legismertebb fordításai Puskin Anyeginjének és Janus Pannonius Búcsú Váradtól című versének tolmácsolása.

November 16. – A Tolerancia Nemzetközi Napja

Az UNESCO kezdeményezésére 1995 a tolerancia éve volt, amikor nagyszabású nemzetközi kampányt szerveztek a tolerancia és az erőszakmentesség jegyében. A Tolerancia Nemzetközi Napja ebből az eseményből nőtt ki, mint évenkénti alkalom arra, hogy a toleranciára felhívjuk a figyelmet az oktatásban, társadalmi színtereken vagy a politikában, illetve megvitassuk ennek helyi vagy globális problémáit.

November 22. – 135 esztendeje, e napon született Ady Endre

Diósádi Ady Endre, teljes nevén: Ady András Endre (Érindszent, 1877. november 22. – Budapest, Terézváros, 1919. január 27.) a XX. század egyik legjelentősebb magyar költője. A magyar politikai újságírás egyik legnagyobb alakja. A műveltségéről, irodalomról írt cikkei a fejlődést és a haladást sürgették. Költészetének témái az emberi lét minden jelentős területére kiterjednek. Hazafi és forradalmár, példamutató magyar és európai. A szerelemről vagy a szülőföldjéről írt versei éppoly lényeges kifejezései az emberi létnek, mint a szabadság, az egyenlőség, a hit vagy a mulandóság kérdéseiről írott költeményei.

A MET novemberi évfordulói:

- 23 esztendővel ezelőtt, 1989 novemberének ezen napjaiban tárgyalások kezdődnek a parlamentben az egyházügyi törvény megalkotásáról; kérik azok jelentkezését, akik iskolák, öregotthonok, és egyéb szociális intézményeket működtetnének.
- 21 esztendővel ezelőtt, 1991 novemberének ezen napjaiban létrejön a Keresztyén Könyvesház Alapítvány.
- 19 esztendővel ezelőtt, 1993. november 6-án felavatják az Iskola u. 6. sz. alatt helyet kapó Vízivárosi Pincekápolnát.
- 18 esztendővel ezelőtt, 1994 novemberében Iklódy László megkezdte szolgálatát Kisvárdán, jótékonyági koncertet rendezünk a főváros dísztermében és beindul utcai szociális munkánk, ugyanebben az évben használt cikk piacot nyitunk a VIII. kerületben.
- 9 esztendővel ezelőtt, 2003. november 21-én a WJLF épületében első ízben emlékeznek meg azokról a zsidó testvéreinkről, akiket 1941-ben Kamenyec-Podolszkijban meggyilkoltak.
- 3 esztendővel ezelőtt, 2009. november 17-én elhunyt Iványi Tibor, a MET alapító elnöke. 2009. november 31-én az Egyház Közgyűlése dr. Iványi Gábort választja meg az egyház elnökévé.
- 2 esztendővel ezelőtt, 2010. november 17-én történik az új elnök, dr. Iványi Gábor beiktatása, Iványi Tibor emléktáblájának felszentelése a Dankó utcai egyházközpontban.

Kedves Olvasónk!

A hideg beköszöntével jelentősen megnőnek kiadásaink. Rendkívül sok pénzt emészt fel többek között a Fűtött Utca fűtése. Mint beszámolóinkból is tájékozódhatott, jelentősen visszaesett a fővárostól, ill. kormány részéről várható segítség.

Kérjük, amennyiben teheti, járuljon hozzá ennek a jelentős anyagi tehernek a hordozásához, hogy fennmaradjon az az intézmény, mely gyakran a szó szoros értelmében a fagyhaláltól ment meg embereket.

Bankszámlaszámunkat az impresszumban találja, a csekk közlemény rovatába írja: Fűtött Utca. Segítségét szívóval köszönjük!

***

Egyházunk tevékenységéről folyamatosan tájékozódhatnak a www.metegyhaz.hu honlapon, Facebook oldalunkon és a www.wesleystudio.hu-n, ahol elsősorban velünk kapcsolatos filmeket tekinthetnek meg.

RÍMELŐ

Áprily Lajos
Az én csodám

Szeretnék Krisztus lenni egy napig.
Ha nem egy napig, egy pillanatig.

Csak ennyit, míg a kezem int:
Kelj fel a mélyből, hegyre menj megint.

Levenném melledről a sziklasúlyt,
mely vad korunkból rád zuhogva hullt.

Fáradt pilládat megérinteném,
s gyötört szemedből megszöknék a rém.

Takarodnának gondok és romok,
menekülnének régi démonok.

Megölelném a kín-örvény felett
maga-mélyébe szédült lelkedet.

Csodatevésem sűrű delejét
pazarló kézzel önteném feléd.

S ha kelnél s néznél álmélkodva rám,
fejed a Nap felé fordítanám,

Fényes szemeddel csúcs ragyogna szembe –
S én visszahullnék ember-életembe.

Ady Endre

Köszönöm, köszönöm, köszönöm

Napsugarak zúgása, amit hallok,
Számban nevednek jó íze van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Zavart lelkem tegnap mindent bevallott:
Te voltál mindig mindenben minden,
Boldog szimatolásaimban,
Gyöngéd simogatásaimban
S éles, szomoru nézéseimben.
Ma köszönöm, hogy te voltál ott,
Hol éreztem az életemet
S hol dőltek, épültek az oltárok.
Köszönöm az énértem vetett ágyat,
Köszönöm neked az első sirást,
Köszönöm tört szívű édesanyámat,
Fiatalságomat és bűneimet,
Köszönöm a kétséget, a hitet,

A csókot és a betegséget.
Köszönöm, hogy nem tartozok senkinek
Másnak, csupán néked, mindenért néked.
Napsugarak zúgása, amit hallok,
Számban nevednek jó íze van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Könnyebb a lelkem, hogy most látván vallott,
Hogy te voltál élet, bú, csók, öröm
S hogy te leszel a halál, köszönöm.

Az Úr érkezése

Mikor elhagytak,
Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.

Nem harsonával,
Hanem jött néma, igaz öleléssel,
Nem jött szép, tüzes nappalon
De háborús éjjel.

És megvakultak
Hiú szemeim. Meghalt ifjúságom,
De őt, a fényest, nagyszerűt,
Mindörökre látom.

